

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

NINA KOPRIVNJAK

KOPER, 2017

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

VSEŽIVLJENJSKO JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Nina Koprivnjak

Koper, 2017

Mentor: doc. dr. Igor Rižnar

POVZETEK

V današnjem času so podjetja po svetu povezana. Menim, da morajo zaposleni poznati tujo kulturo, običaje ter tuje jezike, da se lahko med seboj dobro sporazumevajo in poslušajo. Ljudje se zaradi nenehnih sprememb vedno bolj zavedajo pomembnosti vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja. A marsikdo že kmalu po začetku izobraževanja izgubi motivacijo, zato z izobraževanjem zaključi. V teoretičnem delu zaključne projektne naloge bom predstavila teorijo vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja in razloge, zakaj se ljudje prenehajo jezikovno izobraževati. Osredotočila se bom na načine oziroma metode učenja jezikov in predstavila najučinkovitejše. Zanimal me bo pomen vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja v organizacijah. V empiričnem delu naloge bom grafično prikazala, komentirala in analizirala rezultate anket, ki sem jih razdelila stotim anketirancem po Sloveniji.

Ključne besede: jezikovno izobraževanje, prekinitev izobraževanja, tuji jeziki, vseživljenjsko izobraževanje, mala in srednje velika podjetja

SUMMARY

Nowadays companies worldwide are extremely connected. Employees must be familiar with foreign cultures, customs and languages, so they can communicate and engage in business. Due to constant changes people are increasingly aware of the importance of lifelong language education. However, many people lose motivation soon after the beginning of the education process and decide to quit learning foreign languages. The theoretical part of the diploma paper presents the theory of lifelong language education and the reasons for quitting such education. I focus on the methods of language learning and present the most efficient ones. I am interested in the meaning of lifelong language education in organisations. In the empirical part, the results of the questionnaire survey, conducted among 100 people in Slovenia are graphically presented, commented upon and analysed.

Key words: language education, quitting the education, foreign languages, lifelong education, small and medium-sized businesses

UDK: 374:81'24 (043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev obravnavanega problema in teoretična izhodišča	1
1.2	Namen in cilji projektne naloge	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev projektne naloge.....	3
1.4	Predpostavke in omejitve pri obravnavanem problemu.....	3
2	Jezikovno izobraževanje	5
2.1	Učenje in izobraževanje	5
2.2	Spodbujanje jezikovnega učenja	5
2.3	Motivacija za jezikovno učenje.....	7
2.4	Ovire za jezikovno izobraževanje	8
2.5	Pomen znanja tujih jezikov	9
2.6	Jezikovna politika v eu.....	10
3	Vseživljenjsko izobraževanje	12
3.1	Razvoj vseživljenjskega izobraževanja.....	12
3.2	Učenje jezikov v šolstvu	13
3.2.1	Tuji jeziki v vrtcu	13
3.2.2	Tuji jeziki v osnovni šoli	13
3.2.3	Tuji jeziki v času študija	14
3.3	Evropska komisija.....	14
3.4	Svet evrope.....	14
3.5	Program vseživljenjskega učenja	15
4	Znanje tujih jezikov v organizacijah	16
5	Raziskava	18
5.1	Namen in cilji raziskave.....	18
5.2	Hipoteze	18
5.3	Raziskovalne metode	19
5.4	Priprava in analiza podatkov	19
6	Analiza podatkov	20
7	Rezultati raziskave	38
8	Sklep	41
	Viri in literatura	43
	Priloge	45

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Spol.....	20
Preglednica 2: Starost.....	21
Preglednica 3: Izobrazba	22
Preglednica 4: Zaposlenost.....	23
Preglednica 5: Število tujih jezikov	24
Preglednica 6: Aktivno znanje tujih jezikov	25
Preglednica 7: Učenje tujih jezikov	27
Preglednica 8: Sodelovanje pri jezikovnem izobraževanju in opustitev	28
Preglednica 9: Razlogi za opustitev jezikovnega izobraževanje.....	29
Preglednica 10: Znanje tujega jezika kot dodatna referenca pri zaposlitvi.....	30
Preglednica 11: Potrebno znanje tujih jezikov pri delu.....	31
Preglednica 12: Podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih	32
Preglednica 13: Znanje tujih jezikov v podjetjih je cenjeno	33
Preglednica 14: Vključenost v tečaj tujega jezika s strani podjetja	34
Preglednica 15: Nadgradnja znanja tujih jezikov.....	35
Preglednica 16: Vzrok dopolnitve tujih jezikov.....	36

SLIKE

Slika 1: Starost, pri kateri pridobivamo znanje jezika (K. Kuhl, 2011).....	7
Slika 2: Spol.....	20
Slika 3: Starost.....	21
Slika 4: Izobrazba.....	22
Slika 5: Zaposlenost	23
Slika 6: Število tujih jezikov	24
Slika 7: Aktivno znanje tujih jezikov	26
Slika 8: Učenje tujih jezikov	27
Slika 9: Sodelovanje pri jezikovnem izobraževanju in opustitev	28
Slika 10: Razlogi za opustitev jezikovnega izobraževanja	29
Slika 11: Znanje tujega jezika kot dodatna referenca pri zaposlitvi	30
Slika 12: Potrebno znanje tujih jezikov pri delu	31

Slika 13: Podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih.....	32
Slika 14: Znanje tujih jezikov v podjetjih je cenjeno.....	33
Slika 15: Vključenost v tečaj tujega jezika s strani podjetja.....	34
Slika 16: Nadgradnja znanja tujih jezikov	35
Slika 17: Vzrok dopolnitve tujih jezikov	36

KRAJŠAVE

EU Evropska unija

ECML Evropski center za moderne jezike

1 UVOD

Živimo v svetu, kjer se nenehno dogajajo spremembe, zato morajo ljudje neprestano dopolnjevati in izpopolnjevati svoje znanje. Kot pravi Medveš (1998, str. 16) »Izobrazba ni več vrednota, namenjena samo posamezniku, temveč postaja čedalje bolj merilo družbenega razvoja«. Znanje je tako postalo ekonomska in družbena dobrina, saj predstavlja tako za posameznika kot tudi podjetje, dodano vrednost.

Vzrokov, zaradi katerih se začnemo učiti tujih jezikov, je lahko več. Vendar se moramo ne glede na to, kakšen je naš razlog za učenje tujega jezika, zavedati, da na našo intenzivnost in količino pridobljenega znanja vpliva tudi tehnika oziroma metoda učenja, ki jo izberemo. Preden se začnemo učiti določenega jezika, je najbolje, da si jasno postavimo cilje, ki nam pomagajo pri ohranjanju motivacije.

Za učenje tujega jezika so najprimernejši tečaji, saj se najlažje naučimo skozi pogovor, zabavo in druženje. Na razpolago je mnogo institucij, ki ponujajo jezikovne tečaje za posameznike, skupine in podjetja. V primeru, da se izobražujemo sami s pomočjo slovarjev ter jezikovnih kompletov (npr. Pons), se lahko kmalu zgodi, da izgubimo zanimanje. Zaželeno je, da nas skozi proces nekdo spodbuja k učenju.

1.1 Opredelitev obravnavanega problema in teoretična izhodišča

V nalogi bom raziskovala vseživljenjsko jezikovno izobraževanje. Na začetku se bom osredotočila na vseživljenjsko izobraževanje nasploh. Izpostavila bom problem nepripravljenosti ljudi do učenja tujih jezikov po zaključku šolanja. Izobrazba, ki jo pridobimo v času šolanja, je bolj ali manj samo teoretična. To predstavlja osnovo, ki jo moramo uporabiti preko prakse, da si lahko kasneje v življenju pridobimo izkušnje. Ljudje nadaljujejo šolanje oziroma izobraževanje po različnih poteh, prek različnih kanalov. Nekateri so vključeni v delovne projekte, drugi se udeležujejo raznih seminarjev. V zaključni projektni nalogi bom predstavila pomembnost vseživljenjskega učenja jezikov, predvsem za poslovne namene. Vsaka država bi morala spodbujati svoje prebivalstvo (še posebej brezposelne), da si pridobijo teoretična in praktična znanja ter sposobnosti, saj lahko na ta način delodajalca prepričajo, da jih zaposli. Pri tem je bistvenega pomena tudi znanje jezikov. V današnjem času so podjetja po svetu povezana, zato morajo zaposleni poznati tujo kulturo, običaje ter tuje jezike, da se lahko med seboj sporazumevajo ter poslujejo. Z znanjem si gradimo svojo pot do uspeha in zaposlitve.

Učenje jezikov postaja zelo popularno v šolskih programih, saj se mnogo mladih zaveda, da je znanje jezikov izrednega pomena. Za izobraževanje jezika se posameznik največkrat odloči zaradi poslovnih ali osebnih razlogov.

Organizacije z zaposlenimi, ki so se sposobni sporazumevati z drugimi v različnih jezikih, so konkurenčnejše kakor tiste, pri katerih zaposleni nimajo tega znanja. Saj to pomeni, da ne bodo izgubile posla s tujim podjetjem, zaradi neznanja tujega jezika (lahko ga izgubi zaradi drugih razlogov, npr. slab prodajalec).

Znanje tujih jezikov je pomembno za slovenske državljane, saj nas je malo, tujci nas slabo poznajo in običajno ne razumejo slovensko. Potrebno se je izobraževati na jezikovnem področju, če želimo uspešno poslovati, saj je naš trg znotraj države premajhen. Prvi korak k sklepanju poslov s tujimi podjetji je, da se začnemo učiti jezikov.

Najpomembnejši jeziki, ki bi jih morali obvladati v organizacijah, so angleščina, nemščina, italijanščina, francoščina, španščina, ruščina, kitajščina, arabščina in japonščina.

1.2 Namen in cilji projektne naloge

Zaključna projektna naloga obravnava problem premajhne motivacije za učenje tujih jezikov oziroma nadgradnje že usvojenega znanja. Izobraževanje jezika se ne konča ob koncu šolanja v institucijah, namenjenih za to, ampak se nadaljuje oziroma bi se moralo nadaljevati do konca življenja. Tuje jezike se je potrebno začeti učiti dovolj zgodaj, torej takrat, ko smo si sposobni zapomniti čim več, nato se učenje nadaljuje v času šolanja ter zaposlitve. Pri tem je pomembno, da najdemo prave načine, tehnike učenja, saj bomo le tako ostali na pravi poti in vedno bili motivirani.

Namen naloge je analizirati vseživljenjsko jezikovno izobraževanje in ugotoviti, kako in kje se naključno izbrana skupina ljudi (na)uči tujih jezikov.

Cilj teoretičnega dela je predstaviti vseživljenjsko jezikovno izobraževanje in njegov pomen za posameznika in organizacijo, saj predstavlja dodatno vrednost. Posamezniku omogoča hitrejšo zaposlitev, organizaciji pa omogoča, da zaposli kvalitetnega uslužbenca, ki obvlada več tujih jezikov, in s tem ohranja komunikacijo z mednarodnimi organizacijami.

Cilj empiričnega dela je raziskati, zakaj prihaja do padca motivacije, zakaj se posamezniki odločajo za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje, koliko tujih jezikov v povprečju govorijo anketiranci, kje oziroma kako so se tujih jezikov naučili, ali pri delu v službi potrebujejo znanje tujih jezikov, ali organizacija oziroma podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje anketirancev, ali organizacija oziroma podjetje ceni znanje tujih jezikov, ali so bili anketiranci že vključeni v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo njihovo podjetje, zakaj bi se odločili za dodatno učenje jezika.

Oblikovala sem naslednje hipoteze:

H1: Posamezniki aktivno govorijo vsaj dva tuja jezika.

H2: Največ posameznikov zna angleški jezik.

H3: Tujih jezikov se ljudje najpogosteje naučijo v šolah oziroma izobraževalnih ustanovah.

H4: Večina zaposlenih na svojem delovnem mestu uporablja vsaj en tuj jezik.

H5: Znanje jezikov je v podjetjih zelo cenjeno, zato vedno več organizacij skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih.

H6: Kljub temu da je znanje tujih jezikov ključnega pomena, se večina ljudi ne bi odločila za dopolnitev lastnega znanja.

H7: Glavni razlog za opustitev vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja je pomanjkanje finančnih sredstev in časa.

H8: Znanje tujega jezika je ena izmed odločilnih prednosti pri zaposlitvi.

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev projektne naloge

Zaključna naloga je sestavljena iz dveh delov. V prvem, teoretičnem delu, bom uporabila metodo kompilacije in deskripcije, s katerima bom preučila domačo in tujo literaturo, ki je pretežno v elektronski obliki. Izbrana literatura se bo nanašala na jezikovno izobraževanje, tehnike in metode učenja jezikov ter motiviranje.

V drugem, empiričnem delu naloge, bom izvedla anketo, preko katere bom pridobila zelene informacije in na podlagi rezultatov ovrgla oziroma potrdila predhodno postavljene hipoteze. Anketo bom izvedla med 100 naključno izbranimi državljani Republike Slovenije, ki bivajo v različnih krajih in so različnih starosti. Dobljene podatke bom analizirala, jih interpretirala in prikazala v grafih.

1.4 Predpostavke in omejitve pri obravnavanem problemu

Predpostavljam, da je v Sloveniji stopnja znanj tujih jezikov nizka. Predpostavljam, da se ljudje za učenje tujih jezikov ne odločajo samoiniciativno, ampak so v izobraževanje prisiljeni s strani izobraževalnih institucij, kasneje tudi podjetij in organizacij, v katerih so zaposleni. Ker se ljudje samostojno ne odločajo za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje, hitro izgubijo motivacijo. Predvidevam, da slovenske organizacije ne podpirajo in spodbujajo zaposlenih pri širjenju njihovih jezikovnih znanj.

Kot omejitve lahko izpostavimo pomanjkanje literature s področja vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja, saj je večina literature dostopna zgolj na spletnih straneh, veliko literature je tudi nestrokovne, saj je podana na spletnih straneh, ki organizirajo vseživljenjska jezikovna izobraževanja. Ena izmed omejitev je tudi na strani anketirancev, katerih odgovori niso zmeraj nujno iskreni, kar lahko privede do napačnih rezultatov ankete. Med omejitve sodi tudi geografska in starostna različnost anketirancev, kar lahko privede do velikih odstopanj (mlajši na jezikovno izobraževanje verjetno gledajo popolnoma drugače kot starejši).

2 JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE

2.1 Učenje in izobraževanje

Učenje in izobraževanje sta podobni dejavnosti, ki se razlikujeta v možnostih - učenje je širši pojem, izobraževanje pa predstavlja zgolj eno izmed možnosti za učenje (Jelenc, 2007, str. 34). Medveš (1998, str. 18) ugotavlja, da je izobraževanje mogoče razumeti kot proces učenja, vendar zgolj tistega, ki je normativno opredeljen, saj izobraževanje zahteva normativno predpostavko.

Izobraževanje je lahko formalno, neformalno in aformalno. Najbolj strukturirano je formalno izobraževanje, nekoliko manj neformalno, najmanj pa aformalno. Formalno izobraževanje poteka v različnih institucijah, kot so npr. univerze. Neformalno poteka v kontekstu raznih programov s strani izobraževalnih centrov. Aformalno izobraževanje je najbolj odvisno od posameznika, od njegovega načina življenja. To pomeni, da posameznik odnese največ iz tistega področja, kjer preživi največ časa (Lepšina, 2008, str. 44–45).

Izobraževanje in učenje sta pomembna v vseh obdobjih človekovega življenja. Dodatno izobraževanje je v dobi odraslosti nujno, saj je pomembno za učinkovito delovanje tako na delovnem mestu kot tudi v zasebnem življenju. V dobi odraslosti je potrebno formalno pridobljeno znanje nenehno obnavljati in nadgrajevati (Andragoški center Slovenije, 2013).

Izobraževanje je izraz za dejavnost povečevanja znanja, tako kognitivnega kot konativnega ter obvladovanja veščin. Gre za organiziran proces, ki je sistematičen in natančen (Ličen, 2006, str. 21). Pri vseživljenjskem izobraževanju gre za neprekinjen proces, ki posamezniku omogoči, da nadgradi svoje znanje in sposobnosti. To je izrednega pomena predvsem v sodobnosti, ko tehnologija nenehno napreduje in se spreminja, posamezniki pa morajo usvojiti znanje in se prilagoditi spremembam. Zato je pomembno, da se nenehno izobražujejo. In ravno vseživljenjsko učenje jim to omogoča, saj je strukturirano in ciljno naravnano (Krajnc, 1998, str. 34–37).

Medveš (2006, str. 8) ugotavlja, da je vseživljenjsko izobraževanje najpogosteje povezano z delovnim mestom, saj ko posameznik vlaga vase, se izobražuje, postane investicija, znanje pa mu daje moč. Vseživljenjsko učenje na drugi strani zajema učenje, izobraževanje in tudi pridobivanje znanja v formalnih in neformalnih oblikah. Za razliko od izobraževanja, učenje poteka nepretrgoma celo življenje (Jelenc, 1998, str. 43).

2.2 Spodbujanje jezikovnega učenja

Eden od najpomembnejših dosežkov otroštva je razvoj jezika. Dojenčki začnejo z izgovarjanjem svoje prve besede okoli enega leta starosti in pri štirih letih poznajo že več kot

1500 besed, ki jih znajo pretvarjati v stavke in pripovedovati zgodbe. Jezikovne sposobnosti, ki so razvite v predšolskih letih, služijo kot temelj za učenje v šoli.

Otroci s trdnim jezikovnim znanjem pogosto postanejo močni pisci in bralci. Ko se rodi otrok z izgubo sluha, lahko odloži razvoj jezika. Te zamude je mogoče preprečiti ali zmanjšati z zgodnjim odkrivanjem sluha. Družinski člani lahko spodbudijo dojenčka k jeziku tako, da ga postavijo pred dnevno rutino poslušanja in govorjenja.

Večina raziskovalcev se strinja, da otroci usvojijo jezik v povezavi medsebojne biologije in okolijskih dejavnikov. Izziv za jezikoslovce je ugotoviti, kako in kje se narava in negovanje združita in tako skupaj vplivata na učenje jezikov (Mahoney, 2007).

Učenje jezikov se od usvojitve jezika razlikuje v tem, da ni komunikativno. To je posledica neposrednega pouka v pravilih jezika. To zagotovo ni primerno za mlade učence. Pri učenju jezikov imajo učenci zavestno znanje novega jezika in lahko govorimo o zavestnem znanju. Ti učenci znajo dopisati manjkajoče besede oziroma besedilo v učbeniku, vendar ne vedo, da slovnična pravila niso ključ dobrega govorjenja ali pisanja. Učenec, ki si je vtisnil v spomin vsa jezikovna pravila, lahko uspe pri pisanju standardiziranega testa, vendar ne bo mogel govoriti ali pisati pravilno (Haynes, 2005).

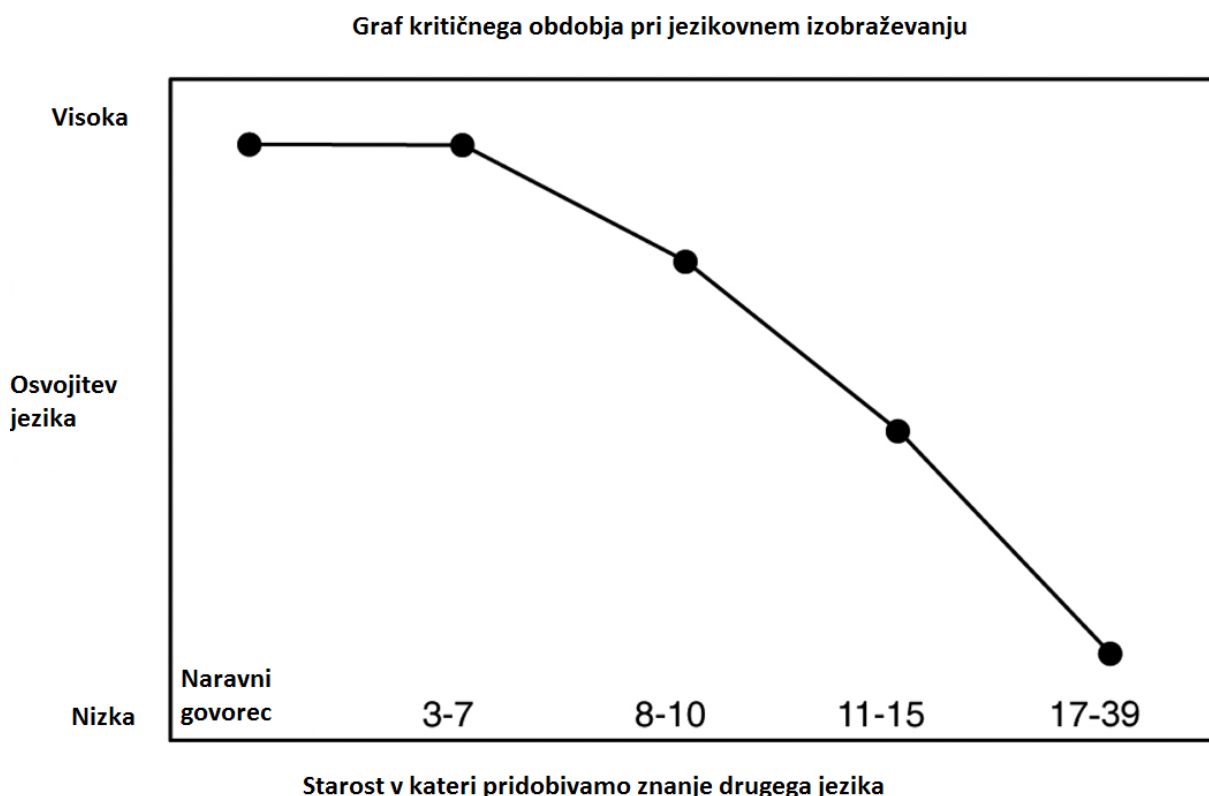
Ko gre za učenje drugega jezika, smo odrasli v slabšem položaju, saj se s staranjem zmanjša sposobnost možganov (njihova zmožnost za ustvarjanje novih nevronov in sinaps). Raziskovalci so ugotovili, da se pri otrocih po hudih poškodbah možganov, hitreje obnovi sposobnost govora z ustvarjanjem novih poti v možganih kakor pri odraslih.

Ena teorija o tem, zakaj je za odrasle učenje tujega jezika bolj zahtevno, je sam proces, skozi katerega gredo. Robert Bley v romanu *Linguistic Perspectives on Second Language Acquisition* pojasnjuje, da odrasli k učenju novega jezika pristopijo s postopkom odraslih za reševanje težav, ne pa na način kot otrok, ki jezik razvija prvič. Študija izgovorjave sekundarnega jezika je pokazala, da so učenci, ki so se začeli učiti jezika kot odrasli, dosegli raven rojenih govorcev. Torej je za vse še vedno upanje, ne glede na to, koliko smo stari (Cooper, 2014).

Norton Piercova (1995) govori o pomembnosti relacije med pridobivanjem tujega jezika ter družbenim svetom. Sedanja teorija o odnosu med učenci jezika in socialnem svetu je problematična. Scovel je ugotovil, da so raziskave tujih jezikov slabe in da obstajajo številne nejasnosti. Gardner in MaxIntyre še vedno nista prepričana o povezavi med osebnostnimi spremenljivkami in dosežki jezika. Glavni argument članka je, da SLA (Second language acquisition) teoretiki niso razvili celovite teorije socialne identitete, ki združuje učenca jezika in kontekst učenja. Poleg tega ni bilo raziskano niti to, kako socialni svet vpliva na socialne interakcije med učenci tujega jezika. SLA teoretiki so ugotovili, da mnogo učencev ne živi v idealiziranem, homogenem svetu, temveč v kompleksnem, heterogenem.

Skozi poslušanje se s časom naučimo jezika in razumemo, kaj nam kdo sporoča. Govorjenja se naučimo tako, da prakticiramo govorjenje. Bolj samozavestno nastopimo, ko izražamo svoje misli in mnenja. Razlogov za učenje jezika je več. Nekateri se učijo zato, da se lahko sporazumevajo z ljudmi, ki prihajajo iz drugih držav, drugi zaradi tega, ker želijo preko jezika spoznati tujo kulturo (Aberystwyth University, 2016).

Diagram kritičnega obdobja prikazuje, da se je mnogo lažje učiti jezika v zgodnjem otroštvu kot kasneje v življenju. Jezika se lahko naučimo pri katerikoli starosti, vendar se po puberteti zmanjša obvladanje izgovarjave in slovnice, zato je verjetnost, da pridemo do ravni naravnega govorca majhna (K. Kuhl, 2011).

Slika 1: Starost, pri kateri pridobivamo znanje jezika (K. Kuhl, 2011)

2.3 Motivacija za jezikovno učenje

Potrebe so gonilo človeških prizadevanj in motivacija je energija, ki se rodi ob želji po zadovoljitvi potreb. Udeleženci izobraževanja želijo z udeležbo na izobraževanju zadovoljiti eno ali več svojih potreb. Potrebe se spreminjajo, zato se spreminjajo tudi motivi. Raziskave o motivaciji za izobraževanje, ki so bile narejene v drugi polovici prejšnjega stoletja, danes ne držijo več. Andragoški center v svoji raziskavi (2001) navaja dejavnike, ki so odrasle spodbudili za udeležbo v izobraževanju. Pomembne so razlike med izobraževanjem za pridobitev spričevala oziroma diplome in usposabljanjem ter izpopolnjevanjem. Predvsem se

povečuje delež udeležencev, ki se izobraževanja udeležujejo, ker želijo ugoditi delodajalčevim zahtevam. Njihova motivacija izvira iz potrebe po varnosti. Skrbi jih, da bi imeli težave, če se izobraževanja ne bi udeležili. Strah je negativen motivator, ki se pri izobraževanju zazna kot pasivnost, nesodelovanje (nekateri udeleženci med izobraževanjem počnejo druge stvari), odpor in kljubovanje. Povečuje se delež udeležencev, ki se izobraževanja udeležujejo, ker upajo, da se jim bo s tem povečala možnost za zaposlitev. Takšnim udeležencem je tudi ogrožena potreba po varnosti, morda celo nekatere fiziološke potrebe. Njihova motivacija je sicer večja, če verjamejo, da jim bo izobraževanje pomagalo priti do zaposlitve, ker pa to ni gotovo, je velika verjetnost, da se bodo obnašali podobno kot zgornja skupina. Za ostale še vedno velja, da se vključujejo v izobraževanje zaradi pozitivnih motivov:

- ker bi radi zapolnili »vrzel v znanju ali usposobljenosti«,
- ker želijo na določenem področju napredovati, zrasti (zoreti). Motive lahko v grobem razdelimo na tri področja življenja posameznika – delovno, zasebno in družbeno življenje, zato se posamezniki vključujejo v izobraževanje v upanju ali v veri, da bodo:
 - lažje, hitreje in boljše opravljali svoje delo ali celo napredovali,
 - lažje, boljše in srečnejše živeli,
 - lažje in boljše sodelovali v družbenem življenju.

Poglejmo nekaj raziskav, ki so jih opravili študentje različnih fakultet v okviru svojih diplomskih nalog. Irena Cankar (2006) je z analizo anketnih vprašalnikov, ki jih je izpolnilo 98 odraslih, ki se kakorkoli izobražujejo, ugotavljala njihove motive in jih primerjala s podobno, tri leta starejšo raziskavo.

2.4 Ovire za jezikovno izobraževanje

Ljudje smo si zelo različni, zato so tudi ovire za jezikovno izobraževanje zelo raznolike. Kljub vsemu lahko ugotovimo nekaj najpogostejših ovir:

pomanjkanje časa,

- samopodoba,
- negativna izkušnja s šolo v mladosti,
- negativna spodbuda iz okolja,
- finančna stiska.

Jelenčeva (1996, str. 46) je najpogostejše ovire združila v tri skupine, in sicer:

- položaj, v katerem se nahaja posameznik,
- pogoji ponudnika izobraževanja,
- psihološke značilnosti posameznika (nizka samozavest, motivacija, negativni odnos do izobraževanja).

2.5 Pomen znanja tujih jezikov

V času učenja tujega jezika se skušamo naučiti govoriti, poslušati, brati in pisati. Razlikujemo pasivno in aktivno znanje jezika. Pasivno je manj zahtevno – z njim lahko beremo, prevajamo v slovenščino, govorimo pa samo za silo. Aktivno znanje nas usposablja za prevajanje v tuj jezik, gladko govorjenje in pisanje (MojeDelo.com).

Sposobnost komuniciranja v več jezikih je velika prednost za posameznike in organizacije, saj krepi ustvarjalnost, podira kulturne stereotipe in spodbuja kreativno razmišljanje. To pripomore k inovativnosti, spodbujanju novih idej ter razvoju inovativnih izdelkov in storitev. Boljše, kot so naše jezikovne spretnosti, lažje bomo opravljali neko delo, lažje bomo študirali ter se razumeli z ljudmi, ki imajo drugačne kulture in navade. Palčič (2005) meni, da je z uveljavitvijo internacionalizacije poslovanja, z vstopom Slovenije v Evropsko unijo ter z vsemi prisotnimi in na novo vstopajočimi tujimi podjetji pri nas, znanje tujih jezikov postalo ne več samo prednost, temveč nuja. Trdi tudi, da v preteklosti ni bilo velike potrebe po znanju tujih jezikov, vendar so se kljub temu nekateri odločili za izobraževanje le-teh.

Nahajamo se v obdobju svetovne komunikacije, kjer je jezik v ospredju. EU se tega dobro zaveda, zato financira in podpira razne programe in projekte na tem področju. Svet je postal globalen, meje med državami so postale nevidne, vendar zdaj mejo postavlja znanje jezikov. Z učenjem jezika lahko izboljšamo možnost svobodnejšega življenja. Res je, da učenje tujega jezika od nas zahteva dosti truda, vendar nam kasneje pride prav. Palčič (2005) ugotavlja, da tuj jezik ni več le en izmed ciljev uspešnega študija, temveč je nujna komponenta uspešnega poklicnega dela. Znanje tujega jezika nas dela mnogo dovzetnejše za nove izzive in nam odpira vrata k boljšim možnostim za zaposlitev.

Smrkolj (2009) pravi, da jezik ni samo eden izmed elementov identitete posameznika, temveč je poleg tega sredstvo, ki posamezniku omogoči, da se sploh vključi v družbo ter izraža samega sebe, kakor mu tudi omogoča, da ponotranji svoje izkušnje. Smrkolj še dodaja, da danes ob naraščajoči transnacionalni realnosti življenja številnih posameznikov nacionalna identiteta ni nujno tako močan del kolektivne identitete posameznika, kot je to veljalo v preteklosti, vendar pomen jezika za oblikovanje kakršnekoli kolektivne identitete ne gre zanemariti.

Nekateri pravijo, da jeziki pomenijo posel, to pa prav zaradi tega, ker je v globalnem svetu vse več mednarodnega poslovanja in podobnega sodelovanja. S tem seveda raste tudi potreba po znanju tujih jezikov. Znanje tujega jezika je postalo nujno za iskalce zaposlitve in hkrati prednost za delo na različnih področjih. Delodajalci glede na svoje potrebe običajno iščejo kadre z znanjem določenega tujega jezika. Pri izbiri najprimernejšega kandidata je pogosto odločilnega pomena tudi znanje tujih jezikov. Tukaj se pojavi vprašanje, kako pogosto ti kandidati uporabljajo tuj jezik ter iz tega sklepajo, kakšno raven znanja imajo.

Delodajalci se zavedajo, da so zaposleni z dobrim jezikovnim znanjem za podjetje pomembna konkurenčna prednost. Znanje ima vlogo blaga, ki se menja na trgu, v podjetju pa postaja kapital, ki je bistvenega pomena za doseganje konkurenčne prednosti podjetja na trgu. Zaradi tega delodajalci skrbijo za izobraženost zaposlenih, jim ponudijo finančno pomoč ali organizirajo interne seminarje in jezikovne tečaje.

V raziskavah na konferenci v Bruslju so dokazali, da podjetja, ki imajo strateški pristop k več jezični komunikaciji, lahko povečajo svoj izvoz tudi za več kot 40 % v primerjavi s svojimi konkurenti brez takšne strategije.

2.6 Jezikovna politika v EU

»Da bi prišli do Evrope kot celine brez meja, je potrebno državljanom omogočiti izobraževanje čim več jezikov, ki jih poznamo v Evropi. V ta namen je Svet Evrope leta 1995 ustanovil Evropski center za moderne jezike (ECML) v Gradcu. Glavna naloga centra je »spodbujanje odličnosti in novosti na področju poučevanja jezikov in pomoč Evropejcem pri učinkovitejšem učenju jezikov«.

Evropski center sodeluje s strokovnjaki in pomaga državam EU uvajati učinkovito politiko jezikovnega izobraževanja. Je povezovalni člen pri izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov. Delo Centra temelji na organizaciji triletnih mednarodnih projektih na področju jezikovnega izobraževanja, ki jih vodijo mednarodne skupine strokovnjakov. Njihov cilj je dodatno izobraziti raziskovalce, multiplikatorje in izobraževalce učiteljev na področju jezikovnega izobraževanja.

Na ravni države članice za jezikovno izobraževanje je odgovorna tudi Slovenija.

»Znanje jezikov je hkrati simbolna in praktična vrednota, ki mora biti dostopna vsakomur ne glede na kulturno, izobrazbeno ali premoženjsko ozadje. Zato Republika Slovenija skrbi za jezikovno izobraževanje vseh svojih državljanov in prebivalcev pa tudi Slovencev po svetu in tujcev, ki prihajajo v stik s slovenskim jezikovnim prostorom, na več ravneh« (ReNPJP14–18).

V okviru uresničevanja temeljnih človekovih pravic, kjer je izpostavljena pravica posameznika do rabe lastnega jezika in povezovanja v jezikovne skupnosti mora slovenska jezikovna politika z nacionalnim programom jezikovne politike poskrbeti, da bo slovenščina ostala prevladujoča prostovoljna izbira v obsežni zasebni in javni rabi. Hkrati je treba upoštevati tudi ljudi, ki imajo drug materni jezik, to so pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti, priseljenci in vsi, ki želijo priti v stik s slovenskim jezikom bodisi znotraj bodisi zunaj meja Republike Slovenije. Državni organi so nosilci jezikovne politike v Republiki Sloveniji.

Jezikovna politika v okviru izobraževanja skrbi za kvaliteten pouk slovenščine kot prvega jezika na območju Slovenije in njegovo dostopnost izven meja. Pri tem upošteva specifične potrebe otrok in mladih priseljencev, ki jim je slovenščina drugi ali tuji jezik, in govorcev s posebnimi potrebami. V občinah, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost skrbi za kvalitetno izobraževanje v njihovem maternem jeziku, prav tako skrbi za uporabo in razvoj jezika romske skupnosti (ReNPJP14–18).

Leta 2015 je Vlada Republike Slovenije izdala Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje. »Delovna skupina je podrobno preučila posamezna področja jezikovnega izobraževanja v Republiki Sloveniji, ugotovila razvojne potrebe ter na podlagi tega določila prednostne cilje, ustrezne dejavnosti za njihovo uresničitev in predvidene učinke« (Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje 2015, str. 3).

Evropska komisija (2016) je v obdobju 2011–2013 s platformo podjetij (CELAN), spodbujala jezikovne strategije za izboljšanje konkurenčnosti in hitrejše možnosti zaposlitve.

3 VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

Zaradi potreb na trgu dela in vedno več iskalcev zaposlitve se je vseživljenjsko izobraževanje zelo razširilo. Največ brezposelnih je povzročila gospodarska kriza, zato so se tisti, premalo izobraženi odločili za prekvalifikacijo ali dodatna izobraževanja, da bi lažje dobili službo.

3.1 Razvoj vseživljenjskega izobraževanja

Evropska unija (v nadaljevanju EU) je videla v vseživljenjskem izobraževanju rešitev za reševanje težav z vedno večjo brezposelnostjo, socialno izključenostjo in posledično za večanje gospodarske konkurenčnosti. Vse te težave so privedle do razvoja vseživljenjskega izobraževanja.

Evropska komisija tako od vseh članic zahteva, da zapišejo in upoštevajo strategijo vseživljenjskega izobraževanja. EU je že leta 2007 predstavila program Izobraževanje in usposabljanje 2010, kjer je povezala učinkovitost sistema vzgoje in izobraževanja v Evropi (MIZŠ, 2013).

Predstavljen program EU je upoštevala tudi Slovenija in še istega leta pripravila lastno strategijo vseživljenjskega učenja v Sloveniji, pod vodstvom Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Ta strategija je v Sloveniji postala vodilno načelo celotnega izobraževanja kot ena izmed temeljnih družbenorazvojnih strategij (Jelenc, 2007, str. 6–7). Med glavnimi cilji strategije so naslednja poglavja (Jelenc, 2007, str. 7–8):

- Vsem ljudem je potrebno omogočiti izobraževanje v vseh obdobjih in področjih v življenju.
- Poudarjanje, da izobraževanje pomaga posamezniku pri njegovi gradnji pozitivne samopodobe, ustvarjalnosti in spretnosti. S pridobljenimi kompetencami bo posameznik veliko produktivnejši na družbenem in gospodarskem področju.
- Omogočati izobraževanje, ki temelji na posameznikovih sposobnostih in predhodnem znanju.

Če je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport želelo, da bi se strategija pozitivno uveljavila tudi v praksi, so jo morali najprej ustrezno podpreti v zakonodaji, financiranju in v programih za izobraževanje odraslih. Prvo v vrsti med ukrepi je zagotovo izboljšanje kakovosti izobraževanja. Da se izboljša kakovost izobraževanja, bo potrebno posodobiti oziroma spremeniti izobraževalne programe, prenoviti učne načrte, glede na prvine vseživljenjskega izobraževanja. S tem bi posamezniki pridobili ustrezno izobrazbo, bili bi usposobljeni za načrtovanje svoje kariere in pridobili bi znanja, ki jih potrebujejo za določeno delovno mesto.

Drug pomemben ukrep je razvoj izobraževalnih strategij, predvsem v smislu spodbujanja razvoja strategij, ki vseživljenjsko izobraževanje vključujejo v kurikulum. Tretji takšen

ukrep je usposabljanje strokovnih delavcev, preko katerih bi precej lažje uresničevali cilje vseživljenjskega izobraževanja.

Za razvoj vseživljenjskega izobraževanja sta pomembna naslednja dva koncepta (Jelenc, 2005, str. 30). Prvi koncept je nastal pod okriljem Unesca. Glede na to, da je bil pretežno humanistično naravnano, je temeljil na doseganju osebnega in demokratičnega razvoja. Najpomembnejše pri tem konceptu je dejstvo, da so ljudje živeli v svetu, ki je bil pozitivno naravnano do izobraževanja.

Drugi koncept sta opredelila OECD in EU, glavni namen tega koncepta je usmeritev v ekonomsko-razvojne rezultate, natančneje je poudarek na reševanju brezposelnosti in boljše zaposljivosti ljudi. Vrhunec doživi z Lizbonsko deklaracijo in Memorandumom o vseživljenjskem učenju (Škrjanc, 2013, str. 10–11).

3.2 Učenje jezikov v šolstvu

3.2.1 Tuji jeziki v vrtcu

Otroci do petega leta starosti izoblikujejo materinščino po intuitivni poti. Spoznavne in jezikovne sposobnosti, ki jih otroci dobijo preko učenja maternega jezika, so dobra zasnova za učenje drugega jezika. Otroci, ki začnejo z učenjem tujega jezika pred šestim letom starosti, lahko razvijejo znanje do stopnje naravnega govorca. Z učenjem tujih jezikov učimo otroke tudi medkulturne strpnosti. Otroci se jezika učijo preko didaktičnih, družabnih in lutkovnih iger, pesmi, petja, igranja različnih vlog v povezavi z gibanjem, umetnostjo, matematiko, naravo in družbo. Učenje tujega jezika v vrtcu spodbuja otroke k sprejemanju drugačnosti, razvijanju slušnega razumevanja v različnih situacijah, k prepoznavanju in poimenovanju osnovnih predmetov, živali in rastlin, bližnjega ter njim znanega okolja, k odzivanju na zahteve in vprašanja v vsakdanjem življenju. Otroci slišijo, sprejemajo in se učijo izgovarjave tistih glasov, ki jih v maternem jeziku ni (Fras Berro in Motik, 2016, str. 1–4).

3.2.2 Tuji jeziki v osnovni šoli

»Poučevanje in učenje tujih jezikov v drugem in tretjem razredu osnovne šole ponuja učencem model vseživljenjskega jezikovnega učenja, ki ob kasnejšem dodajanju drugih jezikov vodi k posameznikovi funkcionalni raznojezičnosti, enemu izmed pomembnih ciljev na evropski ravni. Odrasli funkcionalni večjezični/raznojezični uporabnik je namreč zmožen uspešno delovati v eno- in večjezičnih okoljih, sprejemati jezikovne in kulturne podobnosti in razlike ter z večjo kritičnostjo prispevati k bolj demokratični družbi« (Učni načrt, 2014, str. 4).

3.2.3 Tuji jeziki v času študija

Učenje jezikov v evropskem visokošolskem izobraževanju poteka v jezikovnih oddelkih in preko naročil s strani zunanjih institucij. V veliko univerzah omogočajo jezikovne tečaje za študente ne-specialiste. Navadno študente specialiste izobražujejo preko akademskega jezikovnega oddelka, medtem ko ne-specialiste preko osebja v jezikovnem oddelku. Opazno je, da je med jezikovnimi centri in jezikovnimi oddelki vzpostavljena povezava.

Pri opravljeni prvi fazi visokošolskega jezikovnega učenja bi učenci morali usvojiti:

- znanje jezika kot medij razumevanja, izražanja in komunikacije v izbranem tujem jeziku,
- eksplicitno znanje jezika (poznavanje jezikovnih struktur in jezikovnih sistemov, zavedanje gradnje stavkov ter slovničnih vprašanj),
- zavedanje pomena jezika kot sredstvo komunikacije (razprava),
- zavedanje o normah, ki urejajo socialno razsežnost jezikov (družbeno-lingvistični vidiki),
- medkulturno zavest in načina razvijanja preko izkušenj, ki vključujejo izmenjavo in sodelovanje med različnimi kulturami,
- učinkovite strategije za učenje jezika,
- sposobnost prevajanja in interpretacije.

Učenci naj bi po omenjeni prvi fazi komunicirali v naučenem tujem jeziku, pri tem pa uporabljali vsa pridobljena lingvistična znanja (govorjenje, branje, pisanje, poslušanje). Jezik bodo znali uporabljati v pravem kontekstu ter pomenu. Seveda je pomembna tudi pravilna uporaba slovnice in besednjaka. Najbolj pomembna je avtonomna motivacija za učenje jezika, ki jo mora učenec ohranjati.

3.3 Evropska komisija

Evropska komisija je zaradi slabega znanja tujih jezikov začela spodbujati otroke, prav tako tudi odrasle, k učenju jezikov. Evropska komisija se zavzema, da bi učenje jezikov postalo vseživljenjska dejavnost in ne le predmet na šolskem urniku. Vsem bi bilo potrebno omogočiti, da se lahko učijo tujih jezikov – tudi kasneje v življenju. Strateški cilj Evropske komisije je, da bi prav vsak Evropejec poleg maternega jezika znal še vsaj dva tuja.

3.4 Svet Evrope

Največji korak Sveta Evrope se je pisal leta 2001, ko je skupaj z EU proglasil Evropsko leto jezikov. Cilj tega je bil, da se poveča medsebojno razumevanje, strpnost, stabilnost demokracije, zaposlovanja in mobilnost. Državam članicam pomaga določiti ukrepe, ki bodo posameznikom omogočili razvijanje sposobnosti za sporazumevanje v več jezikih. Sposobnost sporazumevanja v tujem oziroma tujih jezikih omogoča posamezniku zaposlovanje, izobraževanje in dostop do informacij. Poleg tega učenje jezikov pomaga pri

odpravi medkulturnih razlik, zmanjšanju nesporazumov ter razvoju strpnosti. Zaradi naštetih razlogov Svet Evrope meni, da bi vsem morala biti dana možnost za učenje tujih jezikov.

Svet Evrope je leta 2001 izdal pomemben dokument Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje – SEJO. V slovenskem prevodu smo ga dobili šele leta 2011. Pomemben je za poučevanje jezikov nasploh. Na podlagi dokumenta naj bi pripravili skupne jezikovne učne načrte, kurikularne smernice, preverjanja, učbenike v Evropi. Z Okvirjem so se uvedle skupne referenčne ravni:

- A1 – vstopna raven, govorimo v tujem jeziku,
- A2 – vmesna raven, lahko se sporazumevamo o vsakdanjih stvareh na osnovni ravni,
- B1 – raven sporazumevalnega praga, dosegli smo jezikovno avtonomijo,
- B2 – višja raven, suvereno vključevanje v razprave in razumevanje zahtevnejših besedil,
- C1 – raven učinkovitosti, obvladamo jezik,
- C2 – raven mojstrstva, približamo se naravnim govorcem (Skupni evropski jezikovni okvir, 2011, str. 1–12).

3.5 Program vseživljenjskega učenja

Program vseživljenjskega učenja je bil ustanovljen leta 2007, trajal je do leta 2013. Ta program povezuje evropske pobude. Njegov glavni cilj je pospeševanje učenja jezikov in jezikovna raznovrstnost. Ponujal je podporo vsem, ki so bili vključeni v sistem izobraževanja. Zdaj Program vseživljenjskega učenja nadaljuje svoje poslanstvo pod imenom Erasmus+. Program vseživljenjskega učenja (Lifelong Learning Programme – LLP) je sestavljen iz petih podprogramov:

- Comenius – dejavnosti splošnega šolskega izobraževanja, sem uvrščamo tudi dejavnosti mednarodnih izmenjav, kjer imajo mladi priložnost izboljšanja znanja tujih jezikov,
- Erasmus – priznan podprogram, ki omogoča študentom bivanje in izobraževanje v tujini,
- Jean Monnet – spodbuja poučevanje, raziskovanje in razmišljanje o evropski integraciji,
- Leonardo da Vinci – podprogram za druge oblike poklicnega izobraževanja ter usposabljanja,
- Grundtvig – omogoča izobraževanje odraslim (Evropska komisija, 2016).

4 ZNANJE TUJIH JEZIKOV V ORGANIZACIJAH

Vključitev Slovenije v EU je posameznikom in podjetjem prinesla možnost delovanja na tujih trgih. Znanje tujih jezikov omogoča podjetjem priložnost za vključitev v tuje delovno okolje, spoznavanje tujih lokalnih kultur in stike s tamkajšnjimi prebivalci. EU svetuje podjetjem strateški pristop k večjezičnemu izobraževanju, zaposlovanje ljudi, ki znajo več jezikov, in jim hkrati omogočajo dopolnitev znanja (Generalni direktorat za komuniciranje, 2008, str. 9).

Na zavodu za zaposlovanje opažajo, da delodajalci od kandidatov za razpisano delovno mesto čedalje pogosteje zahtevajo znanje tujih jezikov. Zahteve po znanju jezikov se največkrat (pri več kot 80 % prostih delovnih mest) pojavljajo pri inženirjih elektronike, telekomunikacij, poslovnih sekretarjih, nabavnih referentih, analitikih in oblikovalcih informacijskih sistemov. Seveda najpogosteje od kandidatov zahtevajo znanje angleškega in nemškega jezika, še posebej to velja za tehnične in komercialne zastopnike za prodajo, inženirje strojništva, inženirje elektrotehnike, ekonomiste itn. Pri voznikih tovornih vozil iščejo znanja jezikov, ki se uporabljajo v državah, kamor izvažajo/uvažajo.

Globalizacija je v gospodarstvo posegla že tako močno, da si ne predstavljamo več uspešnega podjetja, ki ne bi imelo zaposlenih z znanjem (vsaj enega) tujega jezika. Podjetje, ki zaposli nekoga brez znanja tujih jezikov, zagotovo izgubi vsaj nekaj poslov in naročil, seveda pa s tem pridobi tudi slab glas.

Raziskave kažejo, da mlajši kandidati obvladajo predvsem angleški in nemški jezik. Primanjkuje jim znanje srbskega in hrvaškega jezika, kar v mnogih podjetjih predstavlja problem. Znanje srbohrvaščine je bilo v nekdanji Jugoslaviji samoumevno, delodajalci jo pri zdajšnjih rodovih zelo pogrešajo, saj njihovi naročniki pričakujejo, da zaposleni obvladajo tudi ta dva jezika (Finc, 2012).

Znanje tujih jezikov nam olajša iskanje zaposlitve, zato se je jezike pametno začeti učiti čim prej. Če imamo možnost, da govorimo z naravnimi govorci, jo moramo čim prej izkoristiti, saj tako najbolje usvojimo tuj jezik in njegove posebnosti. Tudi potovanje ali bivanje v drugi državi nam pomaga hitreje usvojiti ta znanja. Najpogostejši in nujen jezik je angleščina, vendar tudi ostali jeziki ponujajo mnogo konkurenčnih prednosti pri iskanju zaposlitve. Ko enkrat razumemo in govorimo nekaj jezikov, postane učenje novega jezika mnogo lažje, saj so nekateri jeziki precej podobni (Mesto mladih, 2016).

Evropska komisija deluje na projektu ESCO, ki je bil uveden leta 2010 in je del strategije Evropa 2020. Gre za evropsko klasifikacijo spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev, ki nam pomaga pri različnih poklicih v EU (Evropska komisija, 2016).

Inštitut za izobraževalni management skupaj s Planet GV pripravlja lestvico desetih najboljših podjetij, ki sistematično investirajo v izpopolnjevanje znanja in usposabljanje zaposlenih.

Rezultati so pokazali, da je naložba v izobraževanje in usposabljanje najboljša investicija za uspešno delovanje. Najboljših deset v letu 2013 je za izobraževanje in usposabljanje porabilo več, kot so načrtovali. Podjetja so zaposlenim za izobraževanje in usposabljanje v povprečju namenila 697 evrov na leto. Vsako podjetje je v povprečju štipendiralo 23 ljudi, kar znaša v povprečju 1,61 štipendista na sto zaposlenih. Predvsem je zanimivo, da imajo ta podjetja 11 trenerjev in mentorjev na sto zaposlenih, dodana vrednost na zaposlenega pa je 68.297 evrov (Pavlin, 2015).

5 RAZISKAVA

Sledi raziskava, ki je bila opravljena na podlagi zastavljenih hipotez.

Najprej je potrebno določiti in opredeliti probleme za načrt raziskave. Načrt zajema vse osnovne elemente in organizacijo raziskovanja.

Sestavila sem anketo, ki zajema 16 vprašanj. Septembra in oktobra 2016 sem anketirala zaposlene v raznih podjetjih, javnih ustanovah ter drugih organizacijah, saj zaposleni predstavljajo ciljno skupino te raziskave. Vzorec sem pridobila tako, da sem osebno 100 zaposlenim (znancem, prijateljem, sorodnikom), ki so različnih starosti in prihajajo iz različnih koncev Slovenije razdelila ankete. Pridobila sem odgovore, s pomočjo katerih sem lahko uspešno zaključila raziskavo.

5.1 Namen in cilji raziskave

Zavest o pomembnosti jezikov ni dovolj, da se jezikov dejansko pričnemo učiti. Potrebna je motivacija, ki se pri vsakem posamezniku razlikuje. Namen raziskave je ugotoviti, na kakšen način se ljudje učijo tujih jezikov ter kako podjetja obravnavajo zaposlene z znanjem enega ali več tujih jezikov.

Cilj teoretičnega dela diplomske naloge je predstaviti vseživljenjsko jezikovno izobraževanje in njegov pomen za posameznika in organizacijo, saj predstavlja dodatno vrednost. Posamezniku omogoča hitrejšo zaposlitev, organizaciji pa omogoča, da zaposli kvalitetnega uslužbenca, ki obvlada več tujih jezikov, in s tem ohranja komunikacijo z mednarodnimi organizacijami.

Cilj empiričnega dela je raziskati, zakaj prihaja do upada motivacije, zakaj se posamezniki odločajo za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje, koliko tujih jezikov v povprečju govorijo anketiranci, kje oziroma kako so se tujih jezikov naučili, ali pri delu v službi potrebujejo znanje tujih jezikov, ali organizacija oziroma podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje anketirancev, ali organizacija oziroma podjetje cenijo znanje tujih jezikov, ali so bili anketiranci že vključeni v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo njihovo podjetje, zakaj bi se odločili za dodatno učenje jezika.

5.2 Hipoteze

Hipoteze sem zastavila na dva načina, in sicer prvi način predstavlja znanje tujih jezikov na splošno, pri drugem načinu pa sem osredotočila na posameznikovo kariero oziroma službo.

Predvidela sem, da posamezniki aktivno govorijo vsaj dva tuja jezika, med katerima prevladuje angleščina. Domnevala sem, da se posamezniki tujih jezikov najpogosteje učijo v izobraževalnih ustanovah (šoli).

H1: Posamezniki aktivno govorijo vsaj dva tuja jezika.

H2: Največ posameznikov zna angleški jezik.

H3: Tujih jezikov se ljudje najpogosteje naučijo v šolah oziroma izobraževalnih ustanovah.

H4: Večina zaposlenih na svojem delovnem mestu uporablja vsaj en tuj jezik.

H5: Znanje jezikov je v podjetjih zelo cenjeno, zato vedno več organizacij skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih.

H6: Kljub temu da je znanje tujih jezikov ključnega pomena, se večina ljudi ne bi odločila za dopolnitev lastnega znanja.

H7: Glavni razlog za opustitev vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja je pomanjkanje finančnih sredstev in časa.

H8: Znanje tujega jezika je ena izmed odločilnih prednosti pri zaposlitvi.

Drugi način izbiranja hipotez je bila posameznikova kariera, in sicer sem predvidevala, da mora večina zaposlenih uporabljati vsaj en tuj jezik, kar organizacija ceni in zato spodbuja jezikovno izobraževanje svojih zaposlenih. Kljub vsemu se mi je zdelo, da se posamezniki ne bi samovoljno odločali za jezikovno izobraževanja, saj menim, da je glavni razlog za opustitev vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja pomanjkanje časa in finančnih sredstev, kljub temu da je znanje tujega jezika ena izmed odločilnih prednosti pri zaposlitvi.

5.3 Raziskovalne metode

Glede na namen in cilje raziskave sem se odločila za kvantitativni način zbiranja podatkov. Podatke sem pridobila z anketiranjem ljudi različnih starosti, stopnje izobrazbe ter iz različnih krajev Slovenije. Anketiranje sem izvedla tako, da sem zaposlenim sorodnikom, prijateljem in znancem razdelila ankete. Pridobljene podatke sem grafično prikazala, komentirala in oblikovala sklepe oziroma zaključke, na podlagi katerih sem hipoteze potrdila ali ovrgla.

5.4 Priprava in analiza podatkov

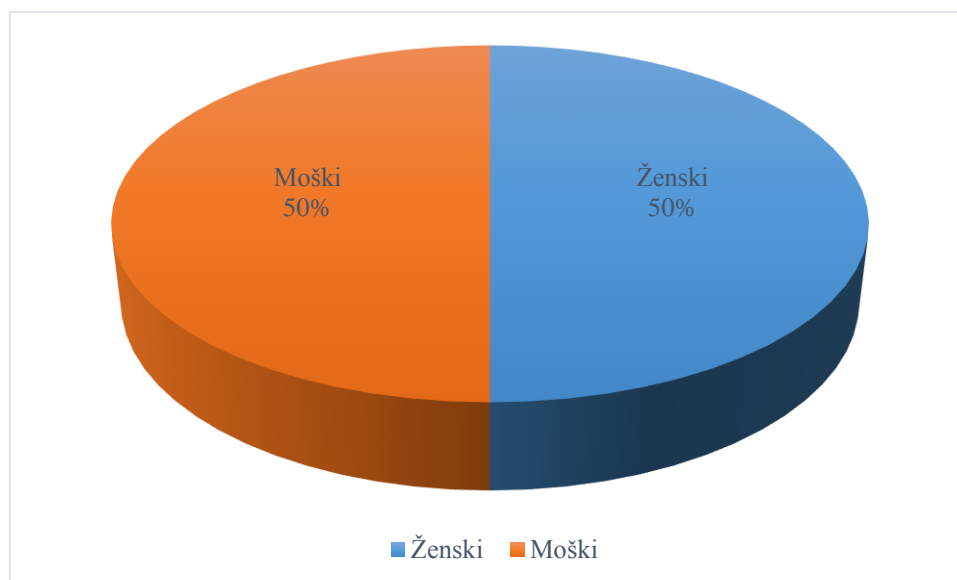
V šestem poglavju so najprej tabelarično predstavljeni podatki stotih anketirancev, ki so zaposleni v organizaciji ali podjetju. Pri oblikovanju tabel sem uporabila Microsoftov program Excel. V nadaljevanju je podana analiza odgovorov na zastavljena vprašanja o jezikovnem znanju in izobraževanju.

6 ANALIZA PODATKOV

Demografski podatki

Preglednica 1: Spol

<i>Spol</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Moški	50	50	50	50
Ženski	50	50	50	100
	100	100	100	

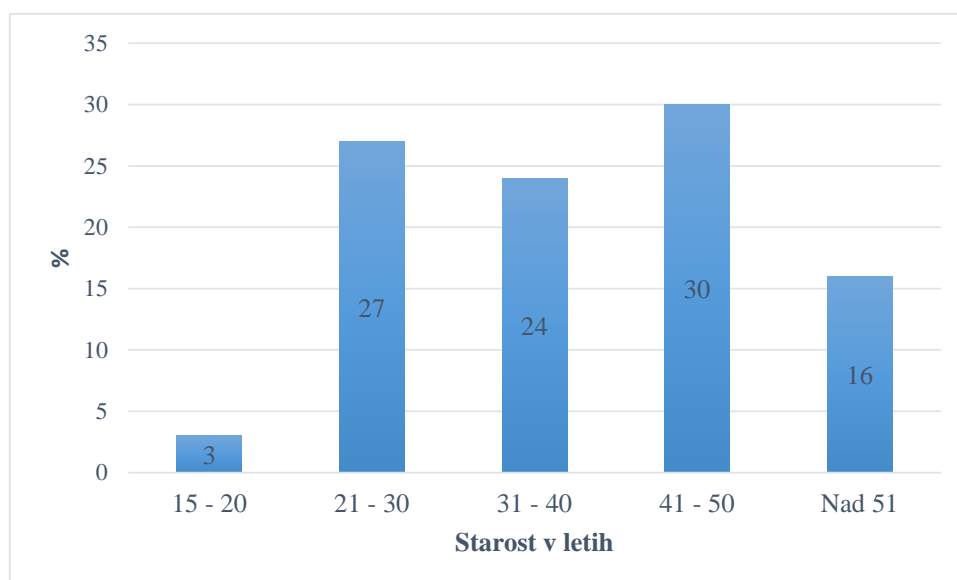

Slika 2: Spol

V anketo sem vključila 100 anketirancev, 50 moških in 50 žensk, ki so zaposleni ali upokojeni, saj sem le tako lahko pridobila relevantne rezultate.

Preglednica 2: Starost

<i>Starost</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Od 15 do 20 let	3	3	3	3
Od 21 do 30 let	27	27	27	30
Od 31 do 40 let	24	24	24	54
Od 41 do 50 let	30	30	30	84
Nad 51 let	16	16	16	100
	100	100	100	

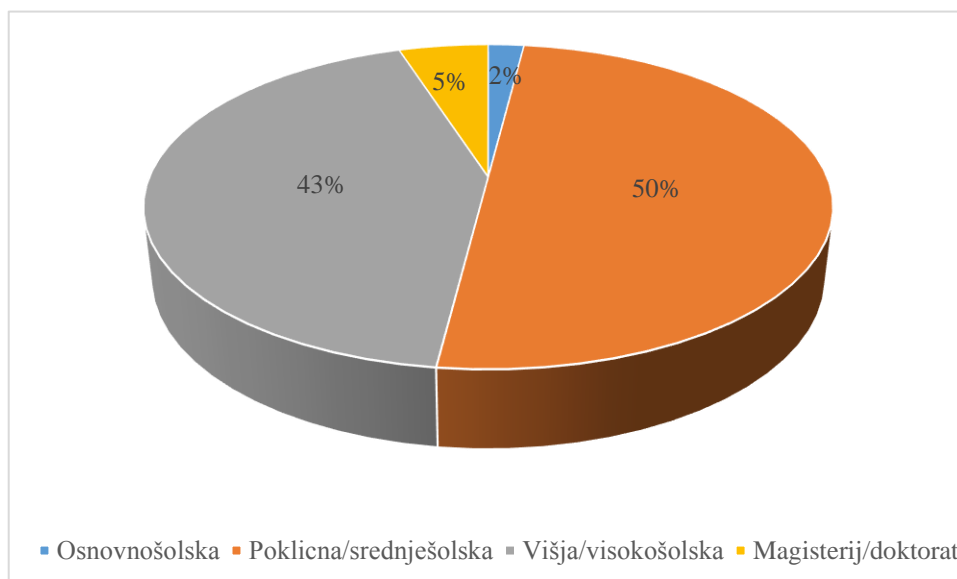

Slika 3: Starost

Zajeto populacijo sem razdelila v pet starostnih skupin, in sicer od 15 do 20 let, od 21 do 30 let, od 31 do 40 let, od 41 do 50 let in od 51 let naprej. Iz zgoraj navedenih podatkov lahko razberemo, da je največ anketirancev starih od 41 do 50 let (30), kar predstavlja tretjino vseh anketirancev. Za njimi je starostna skupina od 21 do 30 let, ki jih je pri raziskavi sodelovalo 27. Anketirancev, starih od 31 do 40 let, je sodelovalo 24. Anketirancev, starih nad 51 let, je bilo 16, najmanj jih je starih od 15 do 20 let (3).

Preglednica 3: Izobrazba

<i>Izobrazba</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Osnovnošolska	2	2	2	2
Poklicna/srednješolska	50	50	50	52
Višja/visokošolska	43	43	43	95
Magisterij/doktorat	5	5	5	100
	100	100	100	

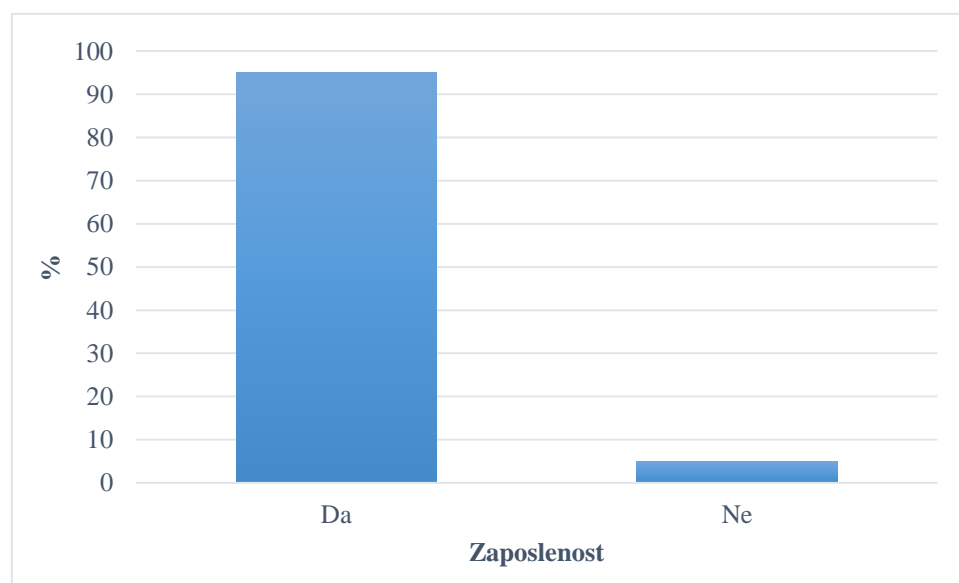

Slika 4: Izobrazba

Vprašanje o izobrazbi sem razdelila na štiri parametre, in sicer osnovnošolsko, poklicno/srednješolsko, višjo/visokošolsko izobrazbo ter magisterij/doktorat. Glede na izobrazbeni sestav prevladujejo tisti s poklicno ali srednješolsko izobrazbo (50). Veliko jih ima dokončano višjo ali visokošolsko izobrazbo (43), doktorat ali magisterij ima 5 anketirancev. Najmanj jih je z osnovnošolsko izobrazbo (2).

Preglednica 4: Zaposlenost

<i>Zaposlenost</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	95	95	95	95
Ne	5	5	5	100
	100	100	100	

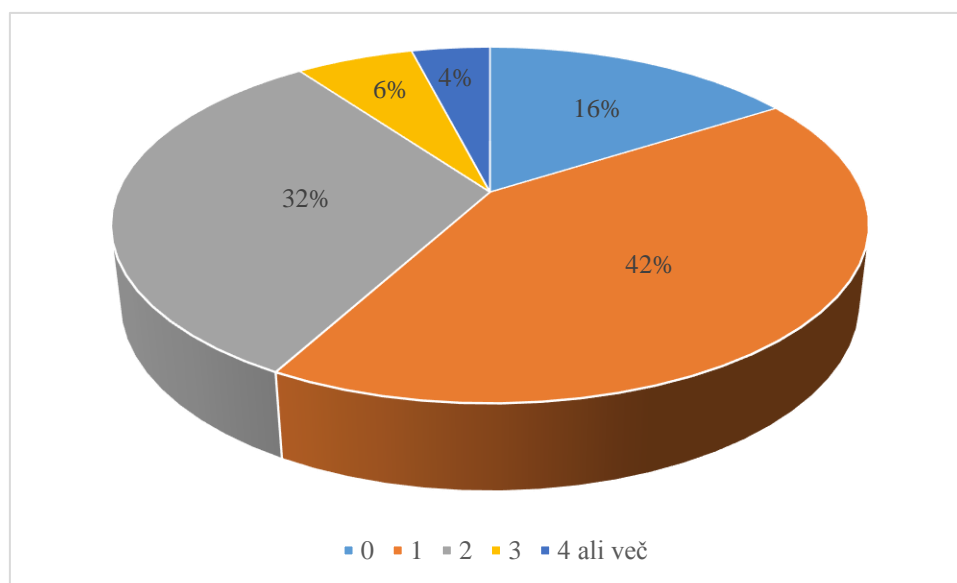
Slika 5: Zaposlenost

Iz zgornjega grafa je razvidno, da je zaposlenih 95 anketirancev, ostalih 5 je starih nad 51 let in so že upokojeni.

Preglednica 5: Število tujih jezikov

Koliko tujih jezikov govorite?

<i>Št. tuje govorečih jezikov</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
0	16	16	16	16
1	42	42	42	58
2	32	32	32	90
3	6	6	6	96
4 ali več	4	4	4	100
Skupaj	100	100	100	

Slika 6: Število tujih jezikov

Zgornji grafikon prikazuje, koliko jezikov govorijo zaposleni (poleg maternega jezika). Največ je anketirancev, ki aktivno govorijo en tuj jezik (42). Takoj za njimi so tisti, ki aktivno govorijo dva tuja jezika (32). Anketirancev, ki ne govorijo nobenega tujega jezika je 16. Tri tuje jezike govori 6 anketirancev, 4 tuje jezike pa aktivno govorijo 4 anketirani.

Preglednica 6: Aktivno znanje tujih jezikov

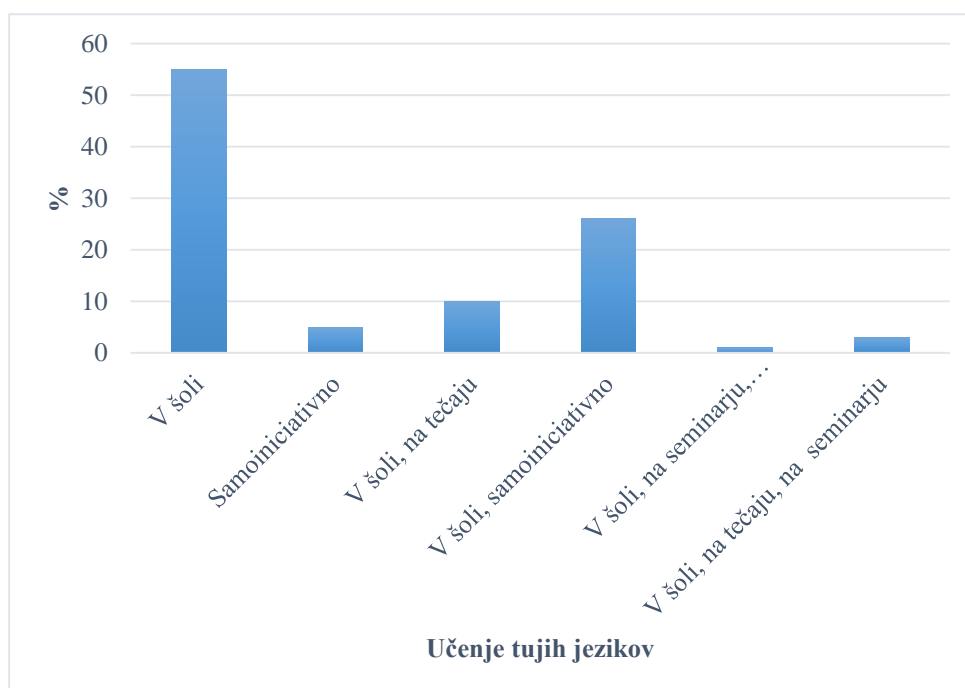
Katere tuje jezike aktivno govorite?

<i>Aktivno govoreči tuji jeziki</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Angleški	26	26	26	26
Nemški	4	4	4	30
Italijanski	2	2	2	32
Ruski	2	2	2	34
Srbsko-hrvaški	7	7	7	41
Poljski	1	1	1	42
Angleški in nemški	10	10	10	52
Angleški in italijanski	4	4	4	56
Angleški in srbsko-hrvaški	14	14	14	70
Nemški in italijanski	2	2	2	72
Srbsko-hrvaški in italijanski	2	2	2	74
Angleški, nemški in srbsko-hrvaški	3	3	3	77
Angleški, italijanski in srbsko-hrvaški	1	1	1	78
Angleški, srbsko-hrvaški in poljski	2	2	2	80
Angleški, nemški, italijanski in hrvaški	4	4	4	84
Skupaj	84	84	84	

Preglednica 7: Učenje tujih jezikov

Kako oziroma kje ste se naučili tujih jezikov?

Učenje tujih jezikov	Frekvence	Deleži	Veljavni deleži	Kumulativni deleži
V šoli	55	55	55	55
Samoiniciativno	5	5	5	60
V šoli, na tečaju	10	10	10	70
V šoli, samoiniciativno	26	26	26	96
V šoli, na seminarju, samoiniciativno	1	1	1	97
V šoli, na tečaju, na seminarju	3	3	3	100
Skupaj	100	100	100	

Slika 8: Učenje tujih jezikov

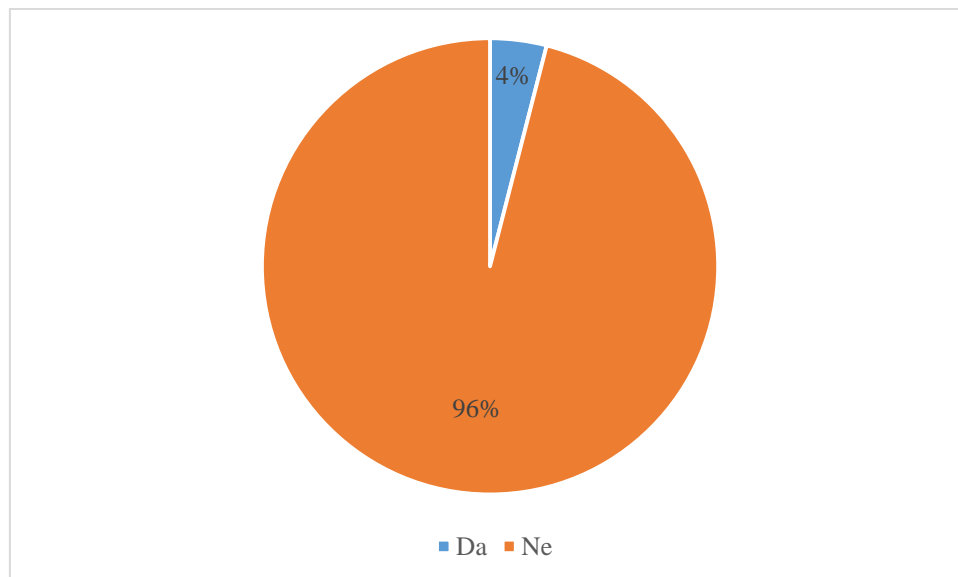
Graf prikazuje, na kakšen način so se anketiranci naučili tujih jezikov. Na to vprašanje je odgovorilo vseh 100 anketirancev, saj so se vsi učili vsaj enega tujega jezika, čeprav jih 16 % aktivno ne govori nobenega tujega jezika. Največ je anketirancev, ki so se tujega jezika učili v šoli (55). V šoli in samoiniciativno se je tujega jezika učilo 26 oseb. Tujega jezika se je v šoli in na jezikovnem tečaju učilo 10 anketirancev. Samoiniciativno se je tujega jezika učilo 5 anketirancev. Trije anketiranci so odgovorili, da so se tujega jezika učili v šoli, na tečaju kot

tudi na seminarju. En anketiranec se je tujega jezika učil v šoli, na seminarju ter samoiniciativno.

Preglednica 8: Sodelovanje pri jezikovnem izobraževanju in opustitev

Ste sodelovali pri jezikovnem izobraževanju in ga opustili?

<i>Sodelovanje pri jezik. izobr. in opustitev</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	4	4	4	4
Ne	96	96	96	100
Skupaj	100	100	100	

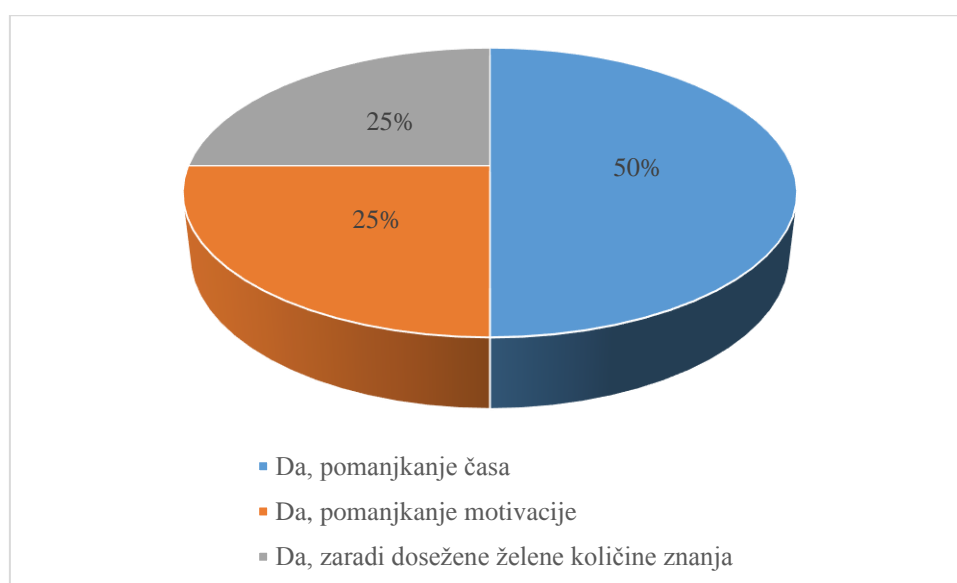
Slika 9: Sodelovanje pri jezikovnem izobraževanju in opustitev

Iz grafa je razvidno, da so 4 anketiranci sodelovali pri jezikovnem izobraževanju ter ga opustili zaradi različnih razlogov, kar prikazujeta Preglednica 8 in Slika 9.

Preglednica 9: Razlogi za opustitev jezikovnega izobraževanja

Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, opredelite zakaj?

<i>Razlogi za opustitev</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Pomanjkanje časa	2	2	2	2
Pomanjkanje motivacije	1	1	1	3
Zaradi dosežene zelene stopnje znanja	1	1	1	4
Skupaj	4	4	4	

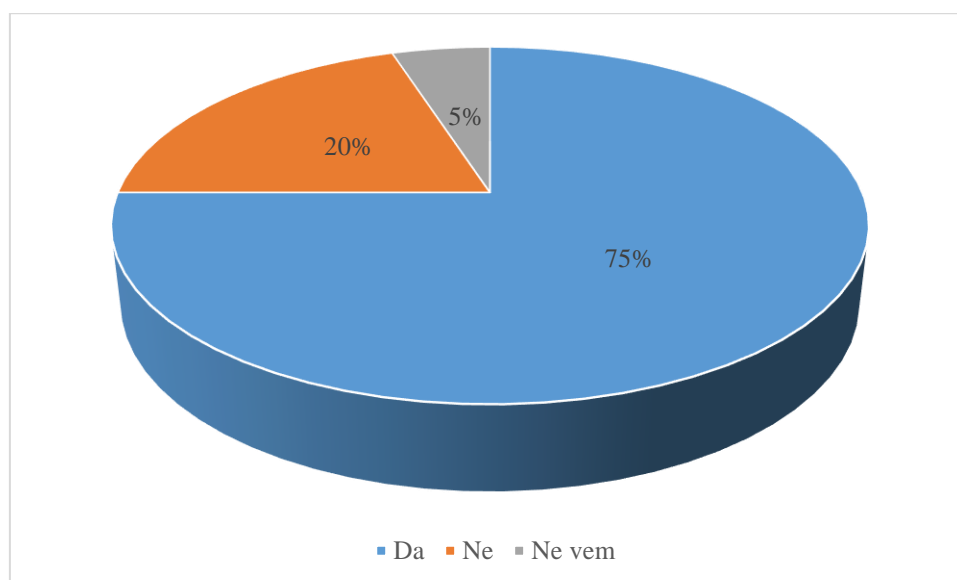
Slika 10: Razlogi za opustitev jezikovnega izobraževanja

Pri tem vprašanju so sodelovali le štirje anketiranci, in sicer tisti, ki so na prejšnje vprašanje odgovorili pritrdilno. Razlogi za opustitev jezikovnega izobraževanja so trije, in sicer pomanjkanje časa, pomanjkanje motivacije in dosežena količina znanja. Dva anketiranca sta opustila izobraževanje zaradi pomanjkanja časa. Enemu od anketirancev je padla motivacija za nadaljnje učenje, drugi je prenehal z izobraževanjem zaradi dosežene zelene stopnje znanja.

Preglednica 10: Znanje tujega jezika kot dodatna referenca pri zaposlitvi

Ali menite, da je znanje tujega jezika dodatna referenca pri zaposlitvi?

<i>Znanje tujega jezika kot dodatna referenca pri zaposlitvi</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	75	75	75	75
Ne	20	20	20	95
Ne vem	5	5	5	100
Skupaj	100	100	100	

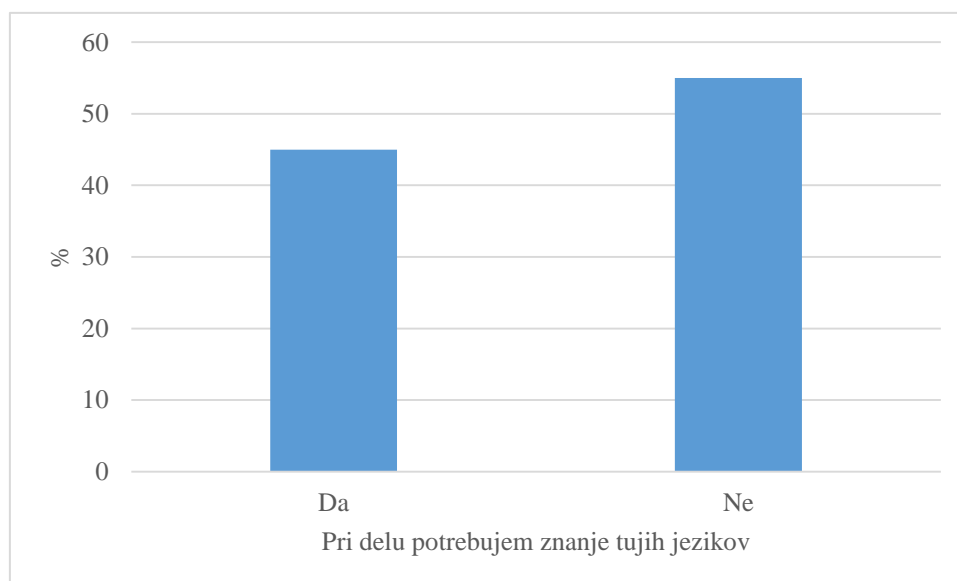
Slika 11: Znanje tujega jezika kot dodatna referenca pri zaposlitvi

Od 100 anketirancev jih 75 meni, da je znanje tujega jezika lahko dodatna referenca pri zaposlitvi, ostalih 25 je mnenja, da ni. Pet anketirancev se je odločilo za odgovor: ne vem.

Preglednica 11: Potrebno znanje tujih jezikov pri delu

Ali pri vašem delu v organizaciji potrebujete znanje tujih jezikov?

<i>Pri delu potrebujem znanje tujih jezikov</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	45	45	45	45
Ne	55	55	55	100
Skupaj	100	100	100	

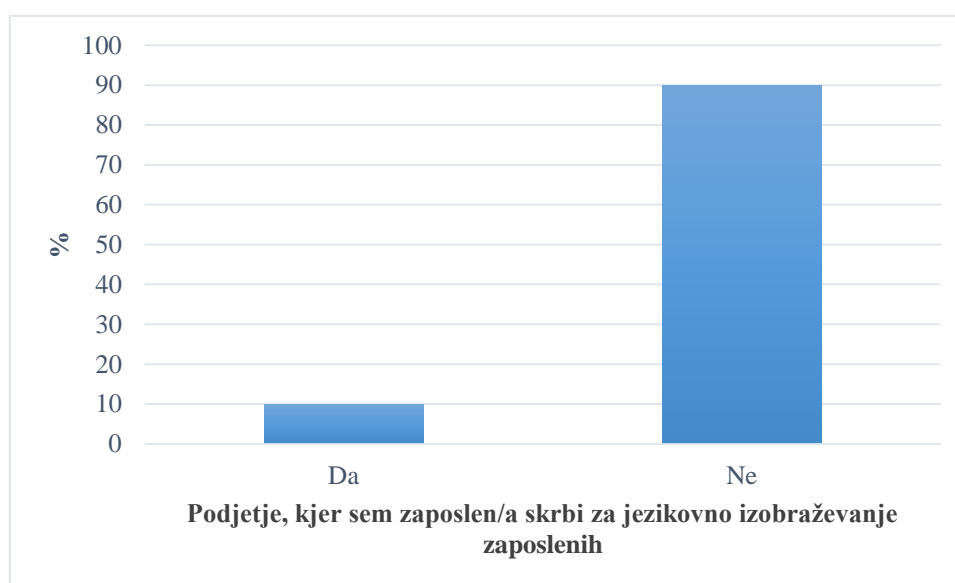
Slika 12: Potrebno znanje tujih jezikov pri delu

Pri tem vprašanju sem želela izvedeti, koliko anketirancev pri delu uporablja znanje tujih jezikov. Tako sem prišla do naslednjih odgovorov. 55 anketirancev pri delu ne potrebuje znanja tujih jezikov, 45 pa jih.

Preglednica 12: Podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih

Ali organizacija, v kateri ste zaposleni, skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih?

<i>Podjetje skrbi za jezik. izobraževanje zaposlenih</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	10	10	10	10
Ne	90	90	90	100
Skupaj	100	100	100	

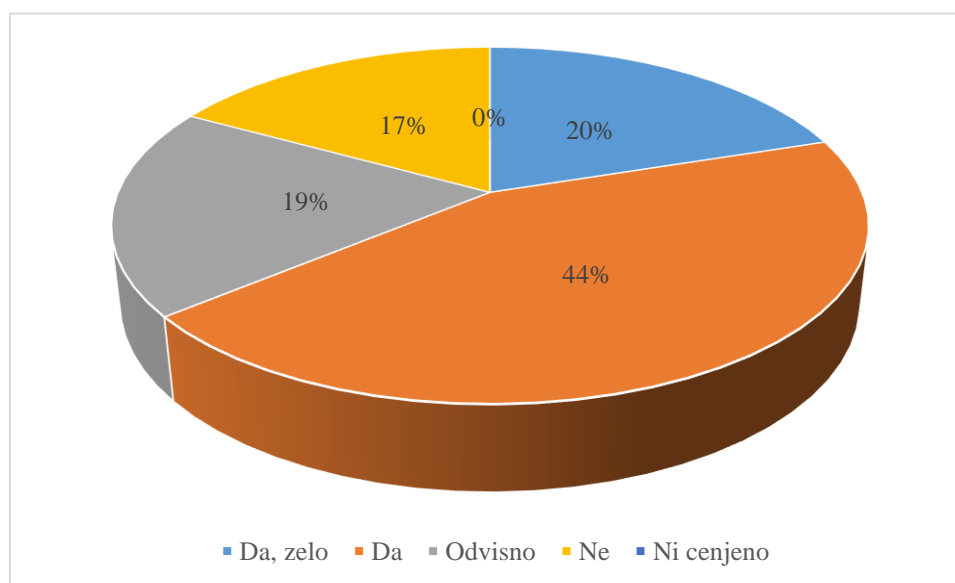
Slika 13: Podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih

Po mnenju 90 anketirancev delodajalci ne vlagajo v jezikovna izobraževanja. Po mnenju 10 pa podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih.

Preglednica 13: Znanje tujih jezikov v podjetjih je cenjeno

Ali menite, da je znanje tujih jezikov v vašem podjetju cenjeno?

<i>Znanje tujih jezikov je v podjetjih cenjeno</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da, zelo	20	20	20	20
Da	44	44	44	64
Odvisno	19	19	19	83
Ne	17	17	17	100
Skupaj	100	100	100	

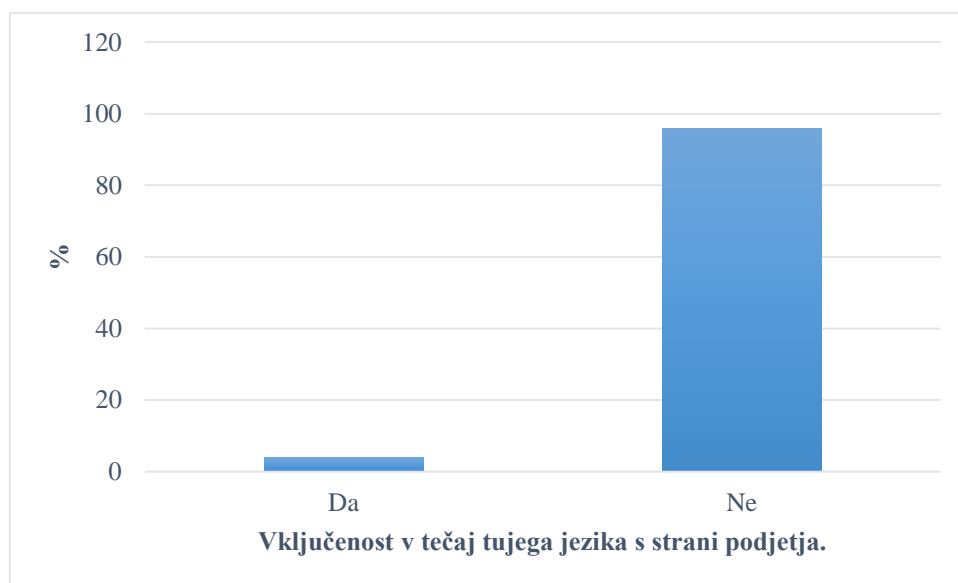
Slika 14: Znanje tujih jezikov v podjetjih je cenjeno

Grafikon prikazuje, da je večina (64) anketiranih mnenja, da je znanje tujih jezikov v podjetjih cenjeno (odgovorili so z zelo (20) in da (44)). 19 anketirancev meni, da je to odvisno tudi od drugih pogojev, npr. od panoge, s katero se podjetje ukvarja, s prodajo (notranja, mednarodna), ipd. Sedemnajst anketirancev je odgovorilo, da znanje jezikov v podjetjih ni cenjeno.

Preglednica 14: Vključenost v tečaj tujega jezika s strani podjetja

Ali ste bili kdaj vključeni v tečaj tujega jezika, ki ga je organiziralo vaše podjetje?

<i>Vključenost v tečaj tujega jezika s strani podjetja</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da	4	4	4	4
Ne	96	96	96	100
Skupaj	100	100	100	

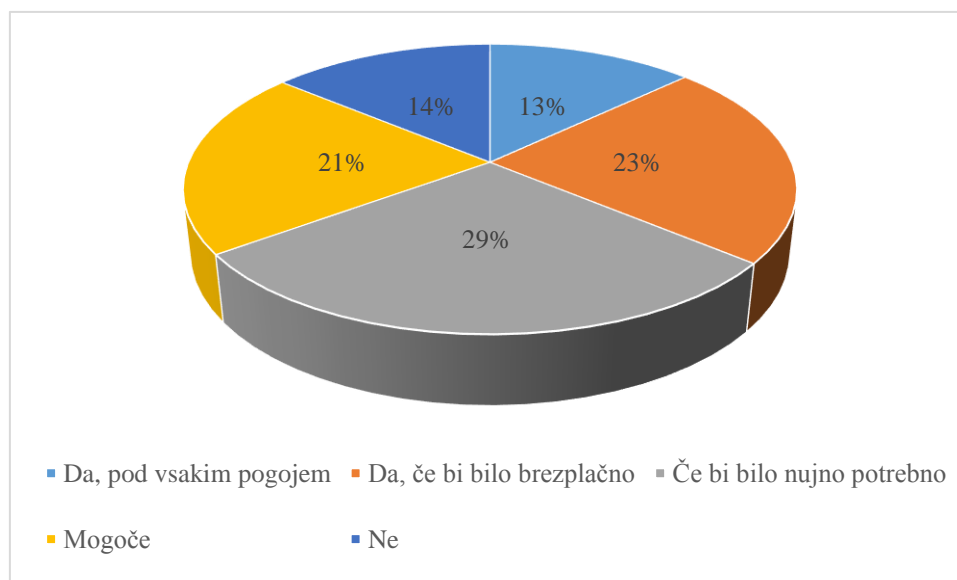
Slika 15: Vključenost v tečaj tujega jezika s strani podjetja

Na zgornje vprašanje je kar 96 anketirancev odgovorilo, da še niso bili vključeni v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo podjetje, v katerem delajo. Štirje anketiranci so se že udeležili tečaja tujega jezika, ki ga je organiziralo njihovo podjetje.

Preglednica 15: Nadgradnja znanja tujih jezikov

Ali bi želeli svoje znanje tujih jezikov nadgraditi?

<i>Svoje znanje jezikov bi si želel/-a nadgraditi</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Da, pod vsakim pogojem.	13	13	13	13
Da, če bi bilo brezplačno.	23	23	23	36
Da, če bi bilo nujno potrebno.	29	29	29	65
Mogoče.	21	21	21	86
Ne.	14	14	14	100
Skupaj	100	100	100	

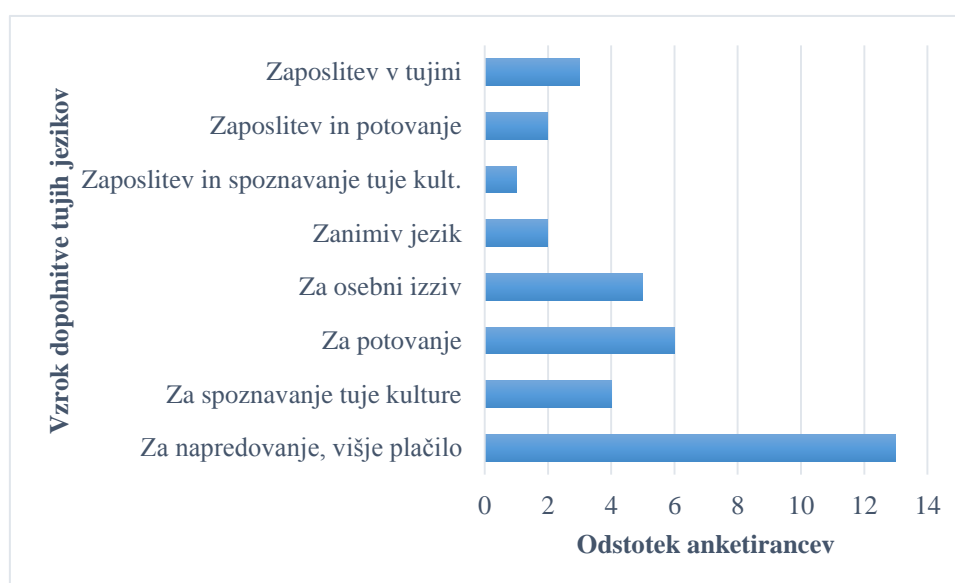
Slika 16: Nadgradnja znanja tujih jezikov

Od 100 anketiranih oseb bi jih 29 znanje jezikov nadgradilo le v primeru, če bi bilo nujno potrebno, 23 bi se jih odločilo za izobraževanje le v primeru, če bi bilo brezplačno, 21 morda, 14 se jih za nadgradnjo svojega znanja tujih jezikov ne bi odločilo, 13 se jih je pripravljeno učiti jezika pod vsakim pogojem.

Preglednica 16: Vzrok dopolnitve tujih jezikov

Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, opredelite, zakaj?

<i>Zakaj?</i>	<i>Frekvence</i>	<i>Deleži</i>	<i>Veljavni deleži</i>	<i>Kumulativni deleži</i>
Za napredovanje, višje plačilo.	13	13	13	13
Za spoznavanje tuje kulture.	4	4	4	17
Za potovanje.	6	6	6	23
Za osebni izziv.	5	5	5	28
Ker se mi jezik zdi zanimiv.	2	2	2	30
Za zaposlitev in spoznavanje tuje kulture.	1	1	1	31
Za zaposlitev in potovanje.	2	2	2	33
Za zaposlitev v tujini.	3	3	3	36
	36	36	36	

Slika 17: Vzrok dopolnitve tujih jezikov

Od 65 anketirancev, ki bi se odločili za nadgradnjo znanja tujih jezikov, bi se jih 13 odločilo v primeru, da bi zaradi tega napredovali ali prejeli višje plačilo, 6 bi se jih jezika naučilo v primeru potovanja v drugo državo, 5 anketirancev bi se lotilo učenja jezika zaradi osebnega izziva, 4 anketiranci bi z učenjem jezika spoznali tudi tujo kulturo in običaje, 3 bi se naučili jezika, če bi se potem pojavila možnost za zaposlitev v tujini, 2 osebi bi se naučili novega jezika, da bi se (lažje) zaposlili in potovali po svetu, 2 osebi bi se lotili učenja jezika, le zaradi

zanimivosti jezika, 1 od anketiranih bi se odločil za učenje tujega jezika v primeru, da se zaposli ter spozna tujo kulturo.

7 REZULTATI RAZISKAVE

Za pridobitev ustreznih podatkov in oblikovanje empiričnega dela projektne naloge sem opravila anketo med stotimi zaposlenimi ali upokojenimi anketiranci. Pri izbiri anketirancev sem upoštevala, da so prihajali iz različnih krajev Slovenije. Anketa je zajemala 16 vprašanj, ki so se nanašala na demografske podatke (4 vprašanja – spol, starost, izobraževanje, zaposlitev) in na podatke o vseživljenjskem jezikovnem izobraževanju (ostalih 12 vprašanj).

Pri demografskih podatkih sem ugotovila, da je sodelovalo 50 % žensk in 50 % moških. Večinoma gre za starejše anketirance, saj so 3 % anketiranih starih od 15 do 20 let, 27 % je starih od 21 do 30 let, 24 % je starih od 31 do 40 let, 30 % je starih od 41 do 50 let in 16 % je starih 51 let in več. S tretjim vprašanjem sem želela pridobiti podatke o izobrazbi anketirancev. Osnovnošolsko izobrazbo imata 2 % od vseh anketiranih, srednješolsko ali poklicno izobrazbo jih ima največ, in sicer 50 % anketirancev. Triinštirideset odstotkov anketirancev ima višjo ali visoko izobrazbo, 5 % jih ima magisterij ali doktorat. Ugotovila sem, da je 95 % anketirancev zaposlenih, 5 % pa ne.

Glede vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja me je najprej zanimalo, koliko tujih jezikov anketiranci govorijo. Presenetil me je odgovor, da jih 16 % ne govori nobenega tujega jezika. 42 % anketirancev govori en tuj jezik, 32 % jih govori 2 tuja jezika, 6 % jih govori 3 tuje jezike in 4 % govorijo 4 tuje jezike ali več.

Pri šestem vprašanju sem želela izvedeti, katere tuje jezike anketiranci aktivno govorijo, pri čemer so lahko odgovore zapisali sami. Od 84 %, ki govorijo vsaj en tuj jezik, jih največ (26 %) govori angleško. Sledijo jim tisti, ki govorijo srbsko-hrvaško, in sicer jih je 7 %. Štirje odstotki anketirancev govorijo nemško, po 2 % italijansko in rusko in 1 % govori poljsko. Tistih anketirancev, ki govorijo po 2 tuja jezika, je največ, 14 %, tistih, ki govorijo angleško in srbsko-hrvaško. Deset odstotkov jih govori angleško in nemško, 4 % govorijo angleško in italijansko ter po 2 % nemško in italijansko ter srbsko-hrvaško in italijansko. Od 6 % anketirancev, ki govorijo 3 tuje jezike, jih 3 % govori angleško, nemško in srbsko-hrvaško, 2 % govorita angleško, poljsko in srbsko-hrvaško ter 1 % angleško, italijansko in srbsko-hrvaško. 4 % anketirancev govorijo 4 tuje jezike, in sicer angleško, nemško, italijansko in hrvaško.

Na vprašanje, kako oziroma kje ste se naučili tujih jezikov, jih je 55 % odgovorilo v šoli. V šoli in samoiniciativno se je tuje jezike učilo 26 %, v šoli in na tečaju 10 %, samoiniciativno 5 %, v šoli, na tečaju in na seminarju 3 % ter v šoli, na seminarju in samoiniciativno 1 % anketirancev.

96 % anketirancev ni sodelovalo pri jezikovnem izobraževanju in ga opustilo, 4 % jih je. Tiste, ki so jezikovno izobraževanje opustili, sem prosila, da mi zaupajo, iz kakšnih razlogov so se prenehali jezikovno izobraževati. Zaradi pomanjkanja časa sta jezikovno izobraževanje

opustila 2 % anketirancev, zaradi pomanjkanja motivacije 1 % in zaradi dosežene zelene stopnje znanja 1 %.

75 % anketirancev meni, da je znanje tujega jezika dodatna referenca pri zaposlitvi, 20 % jih ni, 5 % anketirancev je izbralo odgovor ne vem.

Kar 55 % anketirancev pri delu v podjetju ne potrebuje znanja tujih jezikov, 45 % jih. Po mnenju 90 % anketirancev podjetje ali organizacija, v kateri delajo, ne skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih. Samo 10 % jih je drugačnega mnenja.

Na vprašanje, ali menite, da je znanje tujih jezikov v vašem podjetju cenjeno, je 40 % anketirancev odgovorilo pritrdilno, 20 % jih je odgovorilo z da, zelo, 19 % jih je izbralo odgovor odvisno, glede na panogo, s katero se podjetje ukvarja, to je notranjo ali mednarodno prodajo. 17 % jih je mnenja, da znanje tujih jezikov v podjetju ni cenjeno.

96 % anketirancev ni bilo nikoli vključenih v tečaj tujih jezikov, ki bi ga organiziralo podjetje, 4 % pa so bili vključeni.

Znanje tujih jezikov bi nagradilo 29 % anketirancev, če bi bilo nujno potrebno, 23 % bi se jih odločilo, če bi bil tečaj brezplačen, za dopolnitev bi se mogoče odločilo 21 %, brezpogojno bi znanje nadgradilo 13 % anketirancev. 14 % anketirancev se za dopolnitev znanja tujih jezikov ne bi odločilo. 65 % anketirancev, ki bi se odločili za nadgraditev jezikovnega znanja, smo pri zadnjem vprašanju prosili še, da navedejo razloge za to odločitev. 13 % anketirancev bi se odločilo zaradi napredovanja in višjega plačila, 6 % zaradi potovanja, 5 % zaradi osebnega izziva, 4 % zaradi spoznavanja tuje kulture, 3 % zaradi zaposlitve v tujini, po 2 % zaradi zanimivosti jezika ter zaradi zaposlitve in potovanja, 1 % zaradi zaposlitve in spoznavanja tuje kulture.

Na podlagi analize rezultatov lahko potrdim ali ovržem zastavljene hipoteze.

Hipotezo 1, da posamezniki aktivno govorijo vsaj dva tuja jezika lahko ovržem, saj jih glede na dobljene rezultate ankete 16 % ne govori tujega jezika, 42 % anketirancev govori samo en tuj jezik. Dva tuja jezika sicer govori 32 % anketirancev.

S *Hipotezo 2* trdim, da največ posameznikov zna angleški jezik. Hipotezo lahko potrdim, saj jih od 84 % anketirancev, ki govorijo tuj jezik, kar 26 % govori angleško.

Hipoteza 3 trdi, da se tujih jezikov ljudje najpogosteje naučijo v šolah oziroma izobraževalnih ustanovah. Tudi to hipotezo lahko potrdim, saj se je 55 % anketirancev tujega jezika naučilo v šoli.

Hipotezo 4 (Večina zaposlenih je na svojem delovnem mestu primorana znati in uporabljati vsaj en tuj jezik) lahko ovržem, saj kar 55 % anketirancev na delovnem mestu ne potrebuje

znanja tujega jezika. Ostalih 45 % anketirancev je drugačnega mnenja, saj na delovnem mestu uporabljajo znanje tujega jezika.

Hipoteza 5 se glasi: Znanje tujih jezikov je v podjetjih zelo cenjeno, zato vedno več organizacij skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih. Hipotezo lahko delno potrdim, saj se je 40 % anketirancev strinjalo z mojo trditvijo, da je znanje tujih jezikov zelo cenjeno, 20 % anketirancev pa je trditev potrdilo z odgovorom da, zelo. Hipotezo lahko delno ovržem, saj je 90 % anketirancev mnenja, da organizacija ali podjetje, kjer so zaposleni, ne skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih. Poleg tega 96 % anketirancev ni bilo vključenih v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo podjetje.

Hipoteza 6 (Kljub temu, da je znanje tujih jezikov ključnega pomena, se večina ljudi ne bi odločila za dopolnitev lastnega znanja) lahko ovržem, saj bi se kar 65 % anketirancev odločilo za nadgradnjo znanja tujega jezika. Od teh bi se jih 29 % za to odločilo, če bi bilo nujno potrebno in 23 %, če bi bil tečaj brezplačen. 13 % anketirancev bi se nadaljevalnega tečaja tujega jezika udeležili brez pogojev.

S *Hipotezo 7* sem trdila, da je glavni razlog za opustitev vseživljenjskega jezikovnega izobraževanja pomanjkanje finančnih sredstev in časa. Hipotezo lahko delno potrdim oziroma delno ovržem. Na podlagi rezultatov lahko potrdim del, da je glavni razlog pomanjkanje časa, saj sta iz tega razloga tečaj opustila 2 % anketirancev (od 4 %). Ovržem lahko del, da so tečaj zapustili zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, saj se za ta odgovor ni odločil nihče.

Hipoteza 8 (Znanje tujega jezika je ena izmed odločilnih prednosti pri zaposlitvi) lahko potrdim, saj je 75 % anketirancev mnenja, da je znanje tujega jezika dodatna referenca pri zaposlitvi.

8 SKLEP

V teoretičnem delu sem si zastavila cilje empiričnega dela, na podlagi katerih sem želela raziskati:

- zakaj prihaja do upada motivacije,
- zakaj se posamezniki odločajo za vseživljenjsko jezikovno izobraževanje,
- koliko tujih jezikov v povprečju govorijo anketiranci,
- kje oziroma kako so se tujih jezikov naučili,
- ali v službi potrebujejo znanje tujih jezikov,
- ali organizacija oziroma podjetje skrbi za jezikovno izobraževanje anketirancev,
- ali organizacija oziroma podjetje ceni znanje tujih jezikov,
- ali so bili anketiranci že vključeni v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo njihovo podjetje,
- zakaj bi se odločili za dodatno učenje jezika.

Na podlagi rezultatov anket in njihove analize lahko komentiramo zastavljene cilje empiričnega dela. Razlogi za upad motivacije pri jezikovnem izobraževanju so po mnenju anketirancev pomanjkanje časa, pomanjkanje motivacije in dosežena zelena stopnja znanja tujega jezika. Poudariti moramo, da so tečaj tujega jezika predčasno zaključili le 4 % anketirancev.

Posamezniki se načeloma ne odločajo za jezikovno izobraževanje, razen v primeru, če bi podjetje, kjer so zaposleni, od njih to zahtevalo. Od vseh anketiranih se jih le 14 % za jezikovno izobraževanje ne bi odločilo.

Anketiranci so odgovorili, da jih 42 % govori en tuj jezik in 16 % ne govori nobenega tujega jezika. Največ anketirancev se je tujega jezika naučilo v šoli (55 %) in še samoiniciativno (26 %). Nekateri so se jezika učili na tečaju ali seminarju.

55 % anketirancev pri delu v službi ne potrebuje znanja tujega jezika. Zanimivo je, da je kar 90 % anketirancev mnenja, da podjetje ali organizacija ne skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih, kar je verjetno povezano s področjem, na katerem delujejo in poslujejo. Prav tako je večina (96 %) anketirancev mnenja, da še niso bili vključeni v tečaj tujega jezika, ki bi ga organiziralo podjetje. Nasprotno po mnenju anketirancev cenijo (44 %) in zelo cenijo (20 %) znanje tujega jezika. Devetnajst odstotkov anketirancev je izpostavilo, da je cenjenje te večšine odvisno od panoge podjetja in notranje ali mednarodne prodaje.

65 % anketirancev bi se odločilo za dopolnitev znanja tujega jezika, od tega 13 % pod vsakim pogojem, 23 %, če bi bilo brezplačno in 29 %, če bi bilo nujno potrebno. Enaindvajset odstotkov anketirancev bi se mogoče odločilo za dopolnilni tečaj. Anketiranci, ki bi se za to

odločili, so navedli različne razloge – za napredovanje, višje plačilo, spoznavanje tuje kulture, potovanje, osebni izziv, zaradi zanimivosti jezika, za zaposlitev v tujini.

Preseneča me dejstvo, da se organizacije in podjetja kljub direktivam EU in Republike Slovenije ne odločajo za dodatno jezikovno izobraževanje zaposlenih. Čeprav sem že ugotovila, da je to odvisno tudi od področja, na katerem delujejo.

Potrebno je poudariti, da je znanje vsaj enega tujega jezika pomembno za zaposlene zaradi konkurenčnosti in predvsem za brezposelne, saj je lahko pri nekaterih delodajalcih ključna referenca, na podlagi katere se odločijo za kandidata. Vsak, ki zna kakšen tuj jezik, prispeva k ohranjanju in širjenju določenega jezika, kar velja tudi za materni jezik.

Znanje tujih jezikov je pomembno na številnih področjih človekovega življenja, predvsem pri opravljanju poklica, stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju in spremljanju razvoja izbrane stroke v svetu, nadaljnem študiju, krepitvi medosebnih in medkulturnih vezi ter narodne identitete, zasebnih potovanjih in preživljanju prostega časa (MojeDelo.com).

VIRI IN LITERATURA

- Andragoški center RS. 2009. *Koncept vseživljenjskega učenja*. [Http://ssu.acs.si/filozofija/index.php?nid=35&id=59](http://ssu.acs.si/filozofija/index.php?nid=35&id=59) (05. 10. 2016).
- Berro, F. F., Motik, D. 2016. *Zgodnje učenje tujega jezika v vrtcu*. [Http://www.zrss.si/slovenscina/gradiva/Gradivo_Zgodnje%20ucenje%20tujega%20jezika%20v%20vrtcu.pdf](http://www.zrss.si/slovenscina/gradiva/Gradivo_Zgodnje%20ucenje%20tujega%20jezika%20v%20vrtcu.pdf) (20. 5. 2016).
- European social fund. 2014. *What is the ESF?* [Http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=en](http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=en) (20. 4. 2016).
- Jelenc, Z. 2007. *Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije: Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji*. [Http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/razvoj_solstva/trajnostni_razvoj/strategija_vsezivljenskosti_ucenja.pdf](http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/razvoj_solstva/trajnostni_razvoj/strategija_vsezivljenskosti_ucenja.pdf) (18. 4. 2016).
- Kim, E. 2016. *Never stop learning*. [Http://erickimphotography.com/blog/2016/04/29/never-stop-learning/](http://erickimphotography.com/blog/2016/04/29/never-stop-learning/) (6. 5. 2016).
- Lepšina, A. 2008. *Vseživljenjsko izobraževanje in učenje*. [Http://revije.ff.uni-lj.si/Andragoska_Spoznanja/article/view/862/681](http://revije.ff.uni-lj.si/Andragoska_Spoznanja/article/view/862/681) (20. 5. 2016)
- Moje delo. 2016. [Https://www.mojedelo.com/karierni-nasveti/pomen-znanja-tujih-jezikov-3513](https://www.mojedelo.com/karierni-nasveti/pomen-znanja-tujih-jezikov-3513) (8. 6. 2016).
- Pavlin, B. 2015. *Vlaganje v izobraževanje zaposlenih je najboljša naložba*. [Http://www.delo.si/gospodarstvo/infrastruktura/vlaganje-v-izobrazevanje-zaposlenih-je-najboljsa-nalozba.html](http://www.delo.si/gospodarstvo/infrastruktura/vlaganje-v-izobrazevanje-zaposlenih-je-najboljsa-nalozba.html) (30. 10. 2016).
- Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport. 2001. *Evropsko leto jezikov*. [Http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/arhiv/evropsko_leto_jezikov/](http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/arhiv/evropsko_leto_jezikov/) (5. 5. 2016).
- Ministrstvo RS za šolstvo in šport. 2011. *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje*. [Http://www.europass.si/files/userfiles/europass/SEJO%20komplet%20za%20splet.pdf](http://www.europass.si/files/userfiles/europass/SEJO%20komplet%20za%20splet.pdf) (24. 9. 2016).
- Učni načrt. 2013. *Program osnovna šola. Tuji jezik v 2. in 3. razredu*. [Http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_TJ_2._in_3._razred_OS.pdf](http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_TJ_2._in_3._razred_OS.pdf) (15. 5. 2016).
- Generalni direktorat za komuniciranje. 2008. *Govoriti za Evropo – jeziki v Evropski uniji*. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.

- Jelenc, Z. 1997. *Vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje*. Andragoški center Republike Slovenije. Študije in raziskave 1.
- Jelenc, Z. 2005. *Vseživljenjsko učenje – za zdaj promoviranje bolj kot sistemsko urejanje*, *Sodobna pedagogika*, let. LVI, št. 2, str. 22–45.
- Jelenc, Z. 1998. *Vseživljenjsko učenje – najširši pojem in strategija prihodnosti*, v Jelenc, Z. (ur.), *Vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje*, Zbirka študije in raziskave 7, Ljubljana, Andragoški center Slovenije, str. 39–51.
- Kobeja, Boris. 2002. *Napotki za pisanje seminarske in diplomske naloge*. Koper: Visoka šola za management.
- Krajnc, A. 1998. *Vseživljenjsko izobraževanje strokovni, vseživljenjsko učenje populistični izraz*, v Jelenc, Z. (ur.), *Vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje*, Ljubljana, Andragoški center Republike Slovenije, 31–39.
- Ličen, N. 2006. *Uvod v izobraževanje odraslih: izobraževanje odraslih med moderno in postmoderno*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Medveš, Z. 2006. *Bolonjski proces med univerzo in uradništvom*, *Sodobna pedagogika*, let. LVII, št. 4, str. 6–21.
- Medveš, Z. 1998. *Izobraževanje je dejavnost, učenje psihični proces*. V: Jelenc, Z.(ur.) (1998). *Vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje*. Ljubljana: Andragoški center Republike Slovenije.
- Morano, M. 2013. *Sodobni pristopi, metode in tehnike v izobraževanju odraslih*. Ljubljana. Tangens.

PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni, sem Nina Koprivnjak, študentka Fakultete za management. Pri pisanju diplomske naloge z naslovom "Vseživljenjsko jezikovno izobraževanje" bi potrebovala Vašo pomoč. Prosim, da odgovorite na spodnja vprašanja tako, da naredite križec pred izbranim odgovorom. Anketa je anonimna.

1. Spol:

- Ženski
- Moški

2. Starost:

- 15 – 20 let
- 21 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 let ali več

3. Izobrazba:

- Osnovnošolska
- Poklicna ali srednješolska
- Višja ali visokošolska
- Magisterij ali doktorat

4. Zaposlen/a:

- Da
- Ne

5. Tuji jeziki, ki jih aktivno govorite: (napiši kateri)

- Nič
- Eden _____
- Dva _____
- Tri _____
- Štiri ali več _____

6. Kako ste se naučili teh tujih jezikov? (možnih več odgovorov)

- V šoli
- Na tečaju
- Na seminarjih oz. izobraževanju
- Samoiniciativno

7. Ste sodelovali pri jezikovnem izobraževanju in ga opustili? Zakaj?

8. Se vam zdi, da vam znanje tujega jezika pomaga pri zaposlitvi?

- Da
- Ne
- Ne vem

9. Ali pri svojem delu v organizaciji potrebujete znanje tujih jezikov?

- Da
- Ne

10. Ali organizacija v kateri ste zaposleni skrbi za jezikovno izobraževanje zaposlenih?

- Da
- Ne

11. Ali menite, da je znanje tujih jezikov v organizaciji cenjeno?

- Da, zelo
- Da
- Odvisno
- Ne
- Ni cenjeno

12. Ali ste bili kdaj deležni tečaja tujega jezika, ki ga je organiziralo vaše podjetje?

- Da
- Ne

13. Ali bi želeli svoje znanje tujih jezikov nadgraditi?

- Da, pod vsakim pogojem
- Da, če bi bilo brezplačno
- Če bi bilo nujno potrebno
- Mogoče
- Ne

14. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, opišite zakaj.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje!